

EUDAIMONIA: ŠŤASTNÉ MĚSTO
HUSOVICE





Pojem eudaimonie se poprvé objevuje v Aristotelově filosofii v Nichomanově etice. Slovo eudaimonia pochází z řečtiny (εὐδαιμονία), je složeno ze dvou slov: *eu* - dobrý; *daimon* - duch, lze tedy doslovně přeložit jako dobrý duch. Popisuje tedy duševní štěstí, jako protipól hedonismu, který považuje tělesné slasti a rozkoše za nejvyšší dobro a zaměřuje se na zvyšování potěšení a redukci bolesti. Eudaimonia je pomyslným nevyšším stupněm pyramidy potřeb, je to naplněný a smysluplný život, při kterém jedinec dosahuje svého plného potenciálu. Zaměřuje se, narozdíl od hedonie, na celý proces a cestu, ne pouze na momentální výsledek. Uznává, že cesta k eudaimonii nemusí být vždy příjemná, nemusí způsobovat momentální pocit radosti a spokojenosti, ale má vést k hlubšímu naplnění, duševní pohodě a uspokojení.

Eudaimonii můžeme popsat jako kvalitní život. Nejedná se o momentální pocit štěstí nebo radosti, nejde o fyzickou slast, či materiální štěstí, ale jedná se o celkovou životní spokojenost. Lidé se v hledání štěstí častou ženou za jedním cílem. Mají pocit, že když budou mít dokonalého partnera, nebo mnoho dětí, tak budou šťastní. Jiní vidí štěstí v bohatství, někdo v rozkoši a někdo ve zdraví. Jiní pracují od rána do noci, aby se vyšplhali po kariéřním žebříčku, na jehož konci je štěstí, ale většinou během života zjistí, že je to jako hledat pověstnou truhlu zlata na konci duhy.

Výzkumy dokazují, že pro dosažení eudaimonie, je důležitá životní rovnováha. Každý člověk je jiný, i každá kultura je jiná, ale v jádru jsou naše potřeby a touhy téměř stejné, bez ohledu na věk, rasovou příslušnost, či kulturu.

Eudaimonii je možné rozdělit do osmi elementů:

- 1) socializace
- 2) radost
- 3) zdraví
- 4) rovnost
- 5) volnost
- 6) odolnost
- 7) smysl a sounáležitost

Abychom byli, jak říká Aristoteles, eudaimoneni, musíme dosáhnout naplnění v každé z těchto složek. Občas bychom se měli zastavit a zamyslet se nad tím, jestli to, co děláme, nás dělá opravdu šťastnými, nebo pouze vkládáme všechnu naši energii do běhu slepou uličkou. K životní rovnováze a k eudaimonii nám pak mohou naše města buď pomoci, nebo nám můžou házet klacky pod nohy.

Ulice by měly být živým sociálním prostorem. Dnešní funkčně rozdělené město je tvořeno samostatnými jednotkami domácností a našimi každodenními destinacemi. Ulice jsou pouze výplňovým meziprostorem. Jsou dopravními koridory jejichž podoba je definována potřebami aut.

Dnešní podoba ulic je analogií současného uspěchaného života. Naše štěstí se nachází vždy někde v budoucnosti. Budeme šťastní, až dokončíme školu, až založíme rodinu, až nás povýší v práci, nebo až budeme v důchodu. Celý život se ženeme za budoucím štěstím, ale myslím, že je to opět zmíněné hledání pověstného zlatého pokladu na konci duhy. Ženeme se za neviditelným cílem a zapomínáme žít.

Analogii vidím v ulicích. Každý den za svým životem a štěstím dojíždíme. Den začne až dojedeme do práce či do školy a každodenní cestování je pro většinu lidí nutným zlem. Jakmile skončí naše povinnosti, tak zase cestujeme za štěstím. Nasedneme do auta a jedeme do parku, do posilovny, za přáteli atp. Štěstí nás prostě čeká vždy někde jinde než tam, kde zrovna jsme.

Ale co kdybychom mohli začít žít teď a tady? Změníme-li způsob přemýšlení o ulicích, jako o pouhém dopravním prostoru, může to přinést velkou změnu do našeho každodenního života. Ulice by měly být místem pro život, pro sociální interakce. Mohou nám nabídnout prožívat rovnovážný a naplněný život, hned za dveřmi našeho domu.



Jedním z nejdůležitějších faktorů, které přispívají k eudaimonii jsou sociální vztahy. Již Abraham Maslow umístil potřebu lásky na třetí stupeň své Pyramidy potřeb. Podle jeho výzkumu je v lidské přirozenosti touha po přátelství, rodině, partnerovi, dětech a touha po náklonosti v rámci naší sociální skupiny. Maslow také zdůrazňuje nutnost lásku dávat a ne jen dostávat, proto je důležité aktivní zapojení jedince do komunity. Sociální izolace je dle něj zdrojem psychopatologického chování a mentálních chorob. Lidé s dostatkem sociální aktivity dovedou lépe zvládat náročnou životní situaci, jsou šťastnější, zdravější, produktivnější a dle výzkumů se mohou dožít až o patnáct let déle. Na Maslowovy teze navazuje i Carol Ryff podle níž jsou láska, náklonost, empatie a schopnost milovat základními faktory kvalitního života.

Zásadní pro kvalitu života však nejsou jen vztahy rodinné a s našimi blízkými, ale i ty nezávazné vztahy. Charles Montgomery přikládá stejnou důležitost rodinným vztahům, jako náhodným každodenním interakcím. Může to být prohození pár slov se sousedem, oční kontakt s kolemjdoucím, výměna úsměvu s prodáváčem v supermarketu, nebo pozorování dětí na hřišti. Sami jsme měli v průběhu karantény možnost si ověřit, jak důležité tyto interakce jsou pro naše mentální zdraví. Montgomery také vyzdvihuje vliv každodenních interakcí na pocit bezpečí a důvěry v komunitě. Socializace je podle něj také spojena s ekonomickým růstem.

Důležitost sociálního kontaktu můžeme vidět i na množství každoročních výzkumů a žebříčků nejšťastnějších zemí a měst světa. Například výzkum World Happiness Report ukazuje, že kvalita mezilidských vztahů a sociální struktury je faktor, který u většiny států nejvíce přispívá ke spokojenosti obyvatel. Stejně tak dle Gallup Poll je socializace jeden z pěti nejvýznamnějších faktorů, které ovlivňují kvalitu života.



Důležitým elementem eudaimonie je zdraví, nebo přesněji řečeno pocit zdraví. Což platí pro všechny elementy - pro psychickou pohodu jedince je důležitější pocit, než objektivní skutečnost. To, že se cítíme zdraví, je důležitější než to, jestli zdraví opravdu jsme. Dle Montgomeryho jsme ve městech vystaveni mnoha rizikům. Může to být znečištěné ovzduší, fyzické nebezpečí, ale také vliv na volbu každodenního životního stylu. Konfigurace města ovlivňuje, jak kvalitní sociální vťahy máme, jaký způsob mobility volíme, co jíme, co nakupujeme.

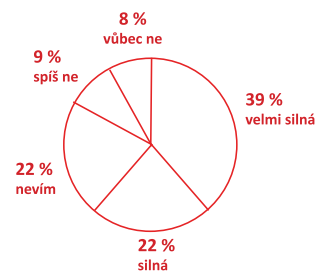
Dnešní města podporují sedavý životní styl, nezdravé návyky a samotu. Dle studií je sedavý způsob života škodlivější než kouření. Lepší design může být prevencí dnešních nejčastějších příčin nemocí a smrti - včetně cukrovky, mrtvice, infarktu, nemocí ledvin a rakovin. Zdravější chování je většinou šťastnější chování - cyklisti a pěší zažívají více radosti a méně smutku, strachu, vzteku než řidiči aut. Zdraví je ovlivněno také rozložením, dostupností a výběrem druhu vybavenosti a služeb. Neméně důležitá je zeleň - je dokázáno, že už jen výhled z okna na zeleň zvyšuje produktivitu a fyzické i psychické zdraví jedince.



Psychologické štěstí zahrnuje pocit, že náš život má smysl, že to co děláme má význam a že máme schopnost změnit svůj život. Pocit smyslu je spojen se vztahy s ostatními lidmi a místy, na kterých nám záleží. Je to pocit domova, pocit toho, že patříme na určité místo a jsme součástí komunity. Lidé, kteří se sebeidentifikují se svým sousedstvím a komunitou jsou dle studií šťastnější. Pocit sounáležitosti a specifická identita sousedství mají vliv i na ekonomickou prosperitu a podobu prostoru. V takových místech lidé častěji dají přednost lokálním podnikatelům, pomohou jeden druhému a o své prostředí se lépe starají. Důležitý je také pocit, že máme kontrolu nad svým životem, máme možnost volby a jsme schopni ovlivnit prostředí ve kterém žijeme.

Pocit smyslu a sounáležitosti nám dává například možnost participace v procesu plánování a navrhování v našem okolí. Nové zásahy do sousedství by vždy měly být navrhovány za diskuze s obyvateli a v ideálním případě s jejich zapojením. Lidé by měli dostat takový prostor, kde můžou trávit čas, budovat komunitu a mít možnost pro sebevyjádření.

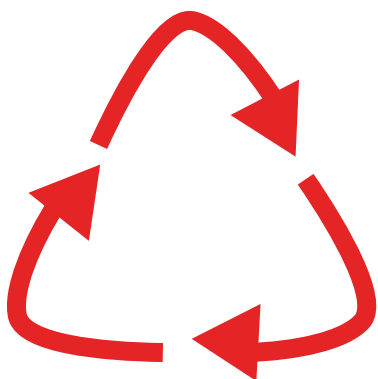
Ze sociologických výzkumů v Brně vychází zajímavý fakt - lidé se cítí být identifikováni s Brnem jako s celkem - jsou "Brňáci", avšak neidentifikují se s městskou částí ve které žijí. Centrum Brna je živý prostor pro pěší s množstvím různých funkcí, vybaveností a možností se skvělou atmosférou. Velkou část ostatních městských částí představují pak převážně rezidenční oblasti bez vybavenosti, možností pobytu venku a socializace, které jsou ovládané auty a nemají vlastní identitu.



zdroj: Zpráva o stavu města 2017



Volnost popisuje to, jak jsme schopni se vyrovnávat s každodenními výzvami a překážkami. Je to schopnost nalézt, nebo vytvořit vhodné prostředí pro sebe sama, které odpovídá našim psychologickým potřebám a schopnost se v komplexním prostředí dobře orientovat. Carol Ryff tuto schopnost nazývá environmentálním mistrovstvím. Lidé, kteří jsou schopni se ve svém prostředí dobře orientovat, jsou šťastnější, zdravější, produktivnější a žijí déle. Dle Montgomeryho můžeme za pomoci urbanismu pomoci lidem vyrovnat se s nástrahami dojíždění, hledáním cesty, orientací, socializací nebo prací. Dobře navrhnutá místa dávají lidem pocit pohodlí a svobody, spíše než pocit stresu a frustrace. Dovolují nám pohybovat se jak chceme, pokrývají naše základní potřeby bezpečí tak, že se necítíme stresováni a v bezprostředním nebezpečí.

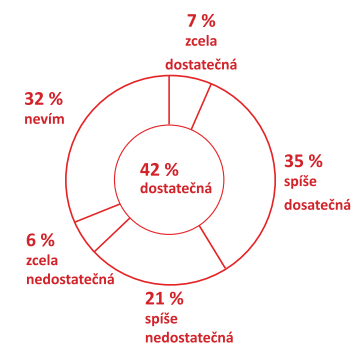


Odolná města jsou taková, která se dokážou vyrovnat s neočekávanými narušeními a výzvami. Tváří v tvář klimatické hrozbě, přírodním katastrofám, či sociální nebo ekonomické krizi se nesespou jako domeček z karet. Naše města jsou hlavními konzumenty zdrojů a zároveň hlavními znečišťovateli ovzduší a zdrojem klimatických změn. Snažit bychom se proto měli o budování udržitelných měst, která využívají ekologických principů.

Odolná města jsou tvořena odolnými komunitami. Silná komunita, která pravidelně spolupracuje a dokáže harmonicky žít, je silnější i tváří v tvář výzvám. Odolné systémy pomáhají komunitám se přizpůsobit, reagovat, vzpamatovat se a prospívat - tváří v tvář sociální, ekonomické a environmentální změně. Komunity i města by měla mít dostatek zdrojů, vědění, flexibility a prostředků k udržování životní úrovně nezávisle na neočekávaných narušeních každodenního života.

Jak hodnotíte odolnost, respektive připravenost města Brna na nenadálé a neočekávané události, jako jsou různé katastrofy, bezpečnostní hrozby, rozsáhlé výpadky elektřiny atp?

zdroj: Jaké chcete Brno 2017





Města nám dávají pocity potěšení a mohou také produkovat štěstí s dlouhotrvajícím efektem. Štěstí většiny lidí je ovlivněno nejen aktuálním momentem, ale i tím, co jsme zažili v minulosti. Pozitivní vzpomínky jsou základem pozitivního vztahu k místu. Ten podpoří lidi v návratu do práce, bude je provázet při cestě do obchodu, při pobídce ke hře, v globálním měřítku může až podpořit ekonomickou aktivitu a sociální konexe.



Složkou eudaimonie je také pocit rovnosti a společenského statutu. Dle Montgomeryho lidé, kteří žijí ve společnosti s menší mezerou mezi chudými a bohatými, jsou šťastnější. Nejedná se jen o etnickou, ale také o třídní rovnost. Individuálové s vysokým statusem jsou šťastnější a žijí déle, než ti s nízkým statusem, i když dostávají stejnou zdravotní péči. Nízký status je důvodem mnoha chorob - mít nízký status je jako celý den stát pod sprchou stresových hormonů. Maslow zdůrazňuje také potřebu sebevědomí a uznání a respektu od ostatních. Dle něj naplnění těchto potřeb vyúsťuje v pocitu sebevědomí, síly, hodnoty, potenciálu a užitečnosti. Na druhou stranu omezování těchto potřeb vede k pocitům méněcennosti, slabosti a bezmoci.

V rámci města se rovnost promítá v nabídnutí stejných možností všem, komplexní možnosti volby a sociální inkluze. Může to být podpora všech skupin obyvatel v tom aktivně se účastnit v ekonomickém a kulturním životě města a mít možnost ovlivňovat jeho budoucí podobu. Pocitu rovnosti může být dosaženo i prací s veřejnými prostory a dopravní infrastrukturou města. Město by mělo nabídnout stejné možnosti chudým i bohatým, mladým, starým, zdravým, nebo postiženým. Kvalitní veřejné prostory by měly být dostupné všem skupinám obyvatelstva, stejně jako různé módy dopravy. Aby lidé co preferují MHD, cyklistiku či pěší chůzi nebo si nemohou auto dovolit, měli stejně dobré podmínky jako řidiči aut. Města rovnosti jsou města s komplexními možnostmi v rovnováze, kde se každý může seberealizovat a mít možnost vlastní volby.

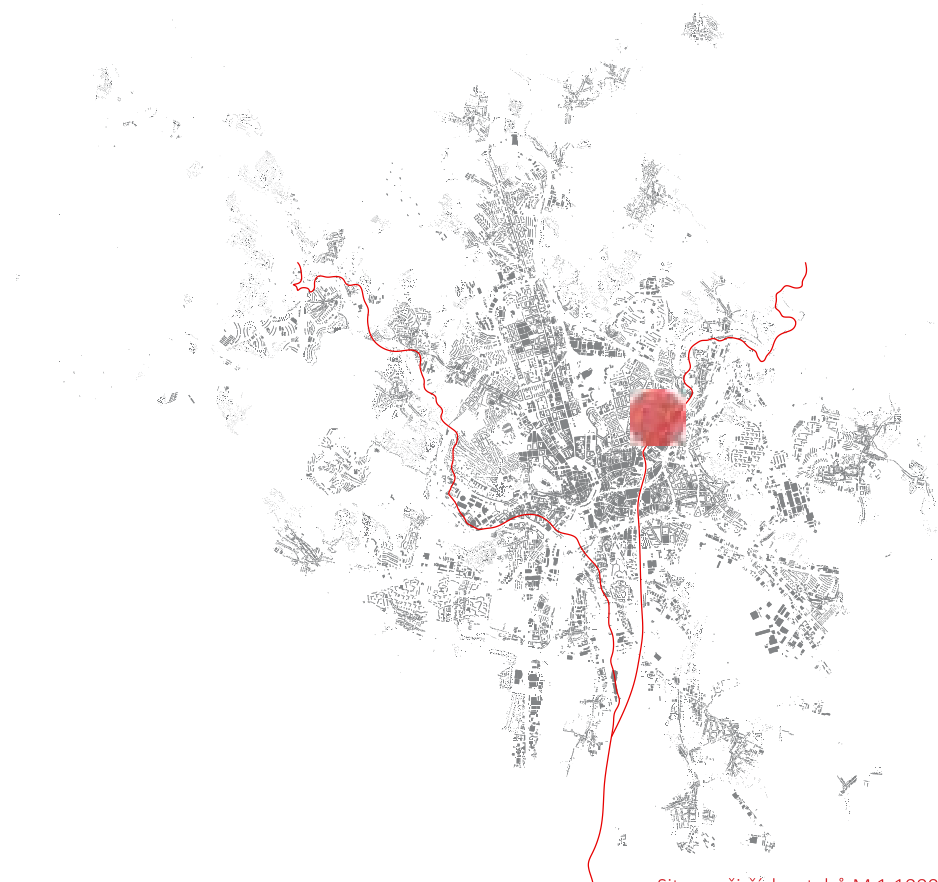
Husovice jsou tvořeny charakteristickou blokovou zástavbou širšího centra Brna. Jsou typickým příkladem sousedství, jehož ulice byly dříve plné života. S postupnou modernizací měst a s nástupem aut, se ulice v sousedství staly dopravními koridory a galerií zaparkovaných aut - lidé byli z ulice zahnáni do domů a do soukromých vnitrobloků.

Převážná část Husovic jsou bloky stabilizované zástavby, kde není vnímána potřeba změny, pozornost je věnována především nové zástavbě. Přitom právě taková sousedství a stabilizovaná zástavba tvoří naše města. Lidé, spěchající za snem o lepších životech, města opouštějí a utíkají do rychle rostoucích suburbii. Vnitřní města tak často pomalu chátrají a ztrácejí na atraktivitě.

Husovice, tvořeny typickými ulicemi mezi kompaktními bloky tak, jak je známe dnes a které vnímáme jako normální, jsou toho příkladem. Cílem návrhu je změnit současnou mentalitu a vrátit ulice zpět lidem. Kultivace veřejného prostoru má velký význam především v dnešní době, kdy čelíme klimatickým výzvám a náš způsob života se stává neudržitelným. Změnou podoby a vnímání ulic ve stávající zástavbě vnitřního města můžeme podpořit rozvoj města krátkých vzdáleností a vytvořit pro obyvatele prostředí, které jim pomáhá naplnit jejich eudaimonické potřeby, na které dnešní město zapomnělo. Soustředěním se na naplňování komplexní kvality lidského života v sousedstvích se zvýší jejich atraktivita a ulice opět ožijí lidmi.

Husovice jsou příkladem dříve živé čtvrti, která je dnes z velké části neudržována a obydlena obyvateli nižších sociálních vrstev. Zušlechťování veřejného prostoru a soustředění se na eudaimonické kvality, bude nabídnuto všem vrstvám místních obyvatel a Husovice se skrze tyto komplexní možnosti budou moci opět stát atraktivní městskou čtvrtí.





Situace širších vztahů M 1:100000

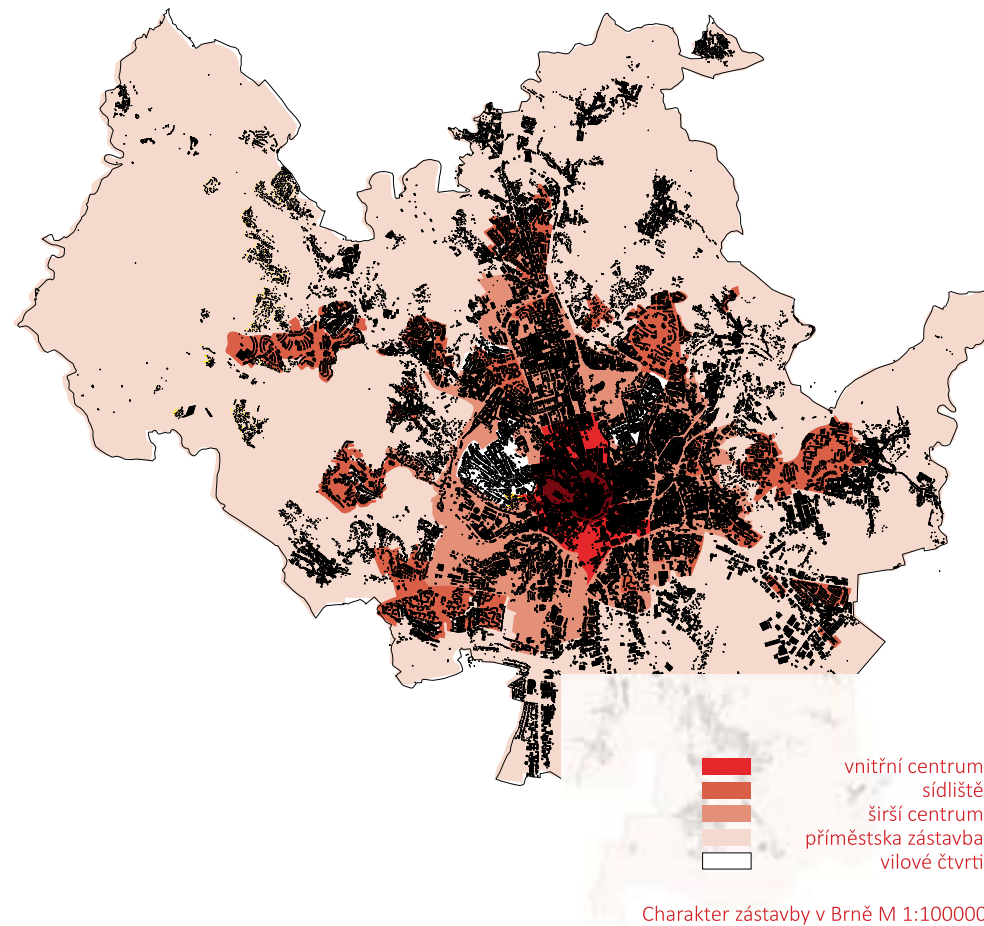
Husovice se nacházejí na severovýchodě Brna a patří spolu s Černými poli, Lesnou a Soběšicemi pod městskou část Brno Sever. Řešená lokalita je ohraničena bývalou tratí Tišnovka, řekou Svitavou a velkým městským okruhem. Je to jasně ohraničené a kompaktní sousedství s velkým potenciálem.

Husovice se skládají ze dvou částí, dnes odtržených Provazníkovou ulicí. Severní část je tvořena řidší zástavbou původní vesnice, řadovými rodinnými domy, zbytkem kolonie Písečník a souborem panelových domů. Uprostřed území se nachází Husovický kopec na jehož východním svahu se nacházely první domy původní osady.

Řešené sousedství v jižní části je tvořeno zástavbou převážně tradičního městského blokového charakteru s budovami o dvou až třech podlažích s dominantou kostela Nejsvětějšího srdce páně. U břehu řeky, která je rekreační a cyklistickou osou se nachází bývalý areál firmy Zetor a další brownfieldy.

Husovice:

rozloha:	1,32 km ²
počet obyvatel:	6600
nadmořská výška:	205 m n. m.
počet domů:	1277



Ves Husovice byla založena ve 13. století. První písemná zmínka o Husovicích (Husice, Husiez, později Huswicz, název Husovice se používá od roku 1329) pochází z roku 1264. Pozemky začali postupně získávat brněňští měšťané, šlechta a církev. Ve třináctém století část pozemků získal zábrdovický premonstrátský klášter a údajně se tu nacházel i mlýn a alespoň dva dvory. Husovice byly poškozeny během husitských a česko-uherských válek a také během švédského obléhání. V roce 1843 byla ves zničena požárem a byla obnovena. V první polovině 18. století se množství domů více než dvojnásobilo. Obec se začala rozvíjet především v polovině 19. století. Lidé se začali stěhovat z venkova na brněnské předměstí a obydleli tak i oba břehy Svitavy. Původní mlýny byly přetvořeny na textilní továrny a jiný průmysl. Jako například zdejší sladovna, později transformována ve Zbrojovku, dále zde také nalezneme objekty jako jsou Okna, Mosilana a Meissner. V roce 1912 získaly Husovice status města a v roce 1912 byly připojeny k Brnu.



Obr.: Historické fotografie Husovic
Dostupné z <http://fotohistorie.cz/Jihomoravsky/Brno-mesto/Husovice/Default.aspx>

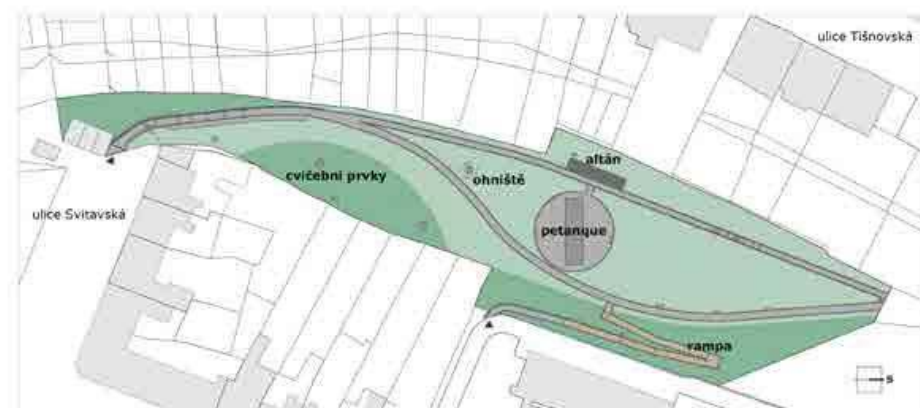


Železniční trať a park "Tišnovka"

Tzv. Tišnovka byla jednokolejná dráha o délce 28,4 km spojující Brno a Tišnov. Trať byla vystavěna v roce 1885 rakouskou společností státní dráhy. V roce 1909 byla zestátněna a od roku 1918 byla provozována Československými státními drahami. Tišnovka byla zrušena v roce 1953 po výstavbě nové dvojkolejné rychlíkové trati do Havlíčkova Brodu.

V řešném území bývalá trať prochází zahrádkami uprostřed domovních bloků mezi ulicemi Tišnovská a Rotalova na pozemcích jak soukromých, tak na pozemcích města. V návrhu územního plánu je v linii trati navržena zelená pěší a cyklistická osa.

Na části trati nad domovem pro seniory, v místě bývalé výhybny, byl v roce 2016 vybudován park Tišnovka dle návrhu ateliéru Štěpán. Relaxační park je navržen s mnoha referencemi k původní trati. Probíhá jím pěší stezka mezi kolejemi a altán připomíná železniční stanici. Park nabízí krásný výhled na Brno a lom Hády.



Obr.: Park Tišnovka
Dostupné z <https://www.stavbaweb.cz/park-tisnovka-16270/clanek.html#Default.aspx>

Obr.: Historické fotografie Husovic (most trati Tišnovka)
Dostupné z <http://fotohistorie.cz/jihomoravsky/Brno-mesto/Husovice/Default.aspx>

Obr.: Letecký snímek Husovic
Dostupné z <http://www.geologicky-mapy.cz/regiony/ku-610844/>

Park Marie Restituty

Park se nachází na území bývalého hřbitova "pod Petraly" zrušeného v roce 1962. Areál byl přestavěn na park dle projektu ing. Věry Janíčkové v roce 1993 a v roce 1999 byl pojmenován podle řeholní sestry Marie Restituty (rodné jméno Helena Kafková, 1894-1943), Husovické rodačky, která zasvětila svůj život péči o chudé a nemocné. V roce 1943 byla popravena nacisty a v roce 1990 byla papežem Janem Pavlem II. prohlášena za blahoslavenou.

V současnosti park prošel první fází rekonstrukce dle návrhu Ing. Evy Wagnerové a Ing.arch. Zdeňky Vydrové.



Obr.: Marie Restituta Kafková
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Marie_Restituta_Kafkov%C3%A1

Obr.: Park Marie Restituty - vizualizace (Brno Sever)
Dostupné z <https://brnenska.drba.cz/zpravy/spolecnost/13239-vizualizace-husovicky-park-marie-restituty-projde-revitalizaci-vysazi-se-nove-stromy-a-kere.html>

Obr.: Letecký snímek Parku Marie Restituty
Dostupné z <https://maps.google.com/>

Obr.: Kostel Nejsvětějšího srdce Páně
Dostupné z <https://www.archiweb.cz/en/b/kostel-nejsvetejsiho-srdce-pane-1>



Kostel Nejsvětějšího srdce Páně

Kostel byl dokončen v roce 1908 dle návrhu prof. arch. Karla Kepky. Hlavním iniciátorem byl katecheta místní školy František Venhuda. Kostel je umístěn jako dominanta lineárního náměstí Republiky. Na návrhu se pracovalo již od roku 1901, ale stále přesahoval rozpočet, takže návrh byl mnohokrát přepracován. Problémy se naskytly také při výstavbě, protože je kostel postaven na bažinatém podloží. Podoba stavby propojuje prvky inspirované románským slohem a secesí. Vstup do kostela je lemován mohutným románským portálem. Kostel má čtyři nižší věže a hlavní věž tvaru komolého kužele o výšce 60 metrů. Fasáda prolamovaná kruhovými okny kombinuje tradiční kamenné zdivo a moderní omítku. Interiér kostela je navržen v duchu neoklasicismu a geometrické secese.

Obr.: Kostel Nejsvětějšího srdce Páně
Dostupné z <https://www.archiweb.cz/en/b/kostel-nejsvetejsiho-srdce-pane-1>





Circuli Brunnensis pars Meridionalis - 1750



Gradkartenblatt 1876



III. vojenské mapování - Františko-josefské, 1876-1878



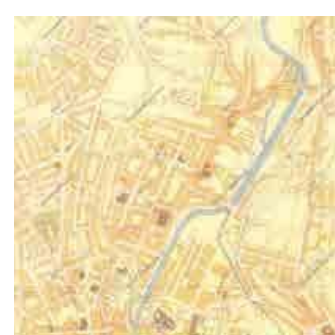
I. vojenské mapování - Josefské, 1764-1783



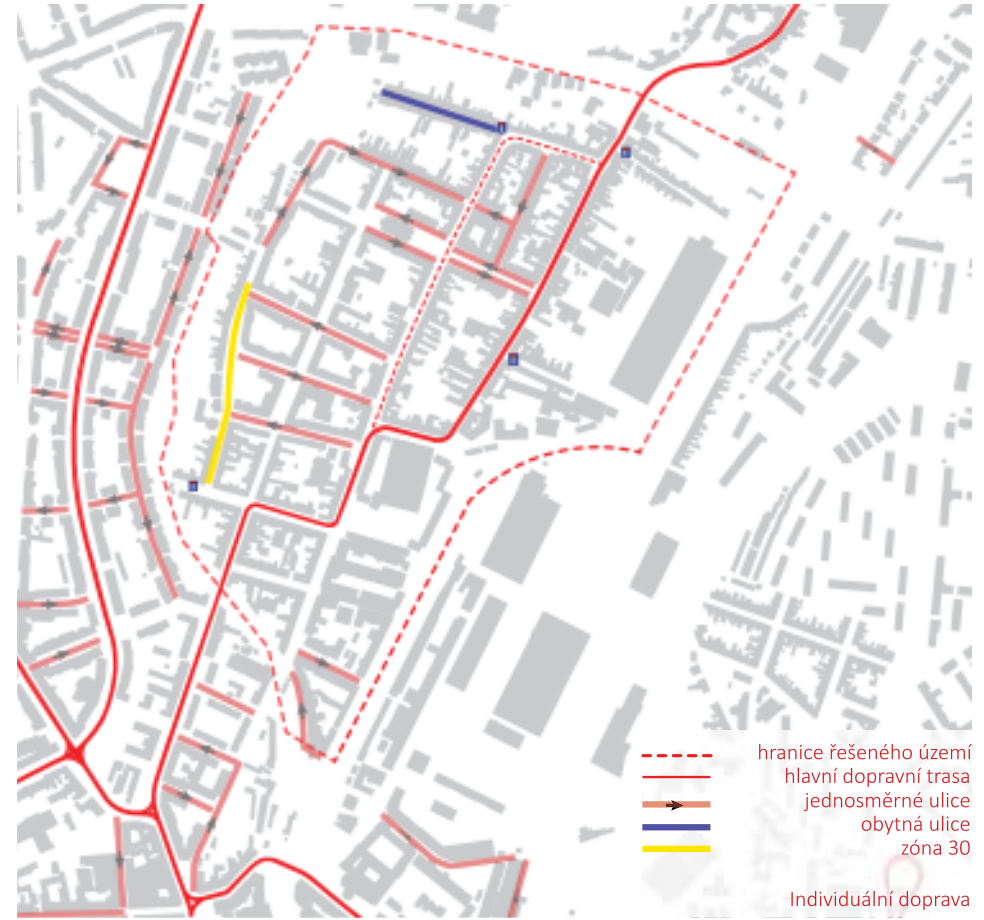
Císařské povinné otisky map stabilního katastru Moravy a Slezska 1826

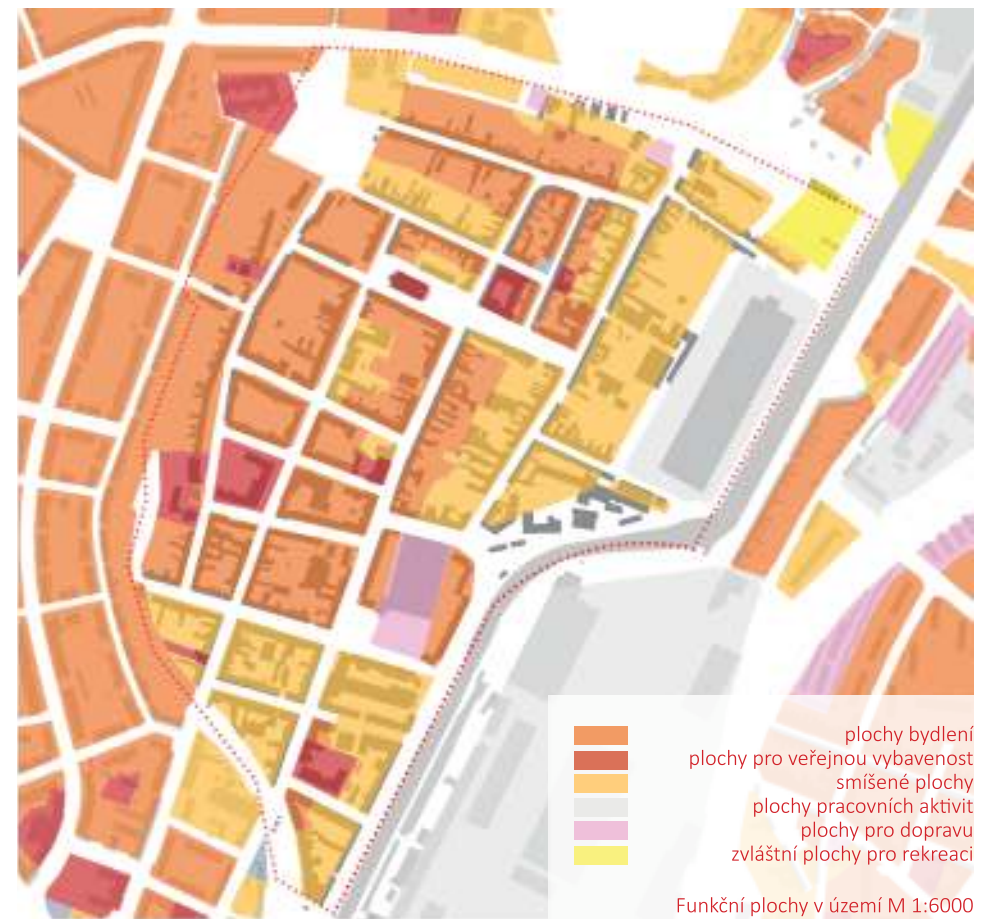
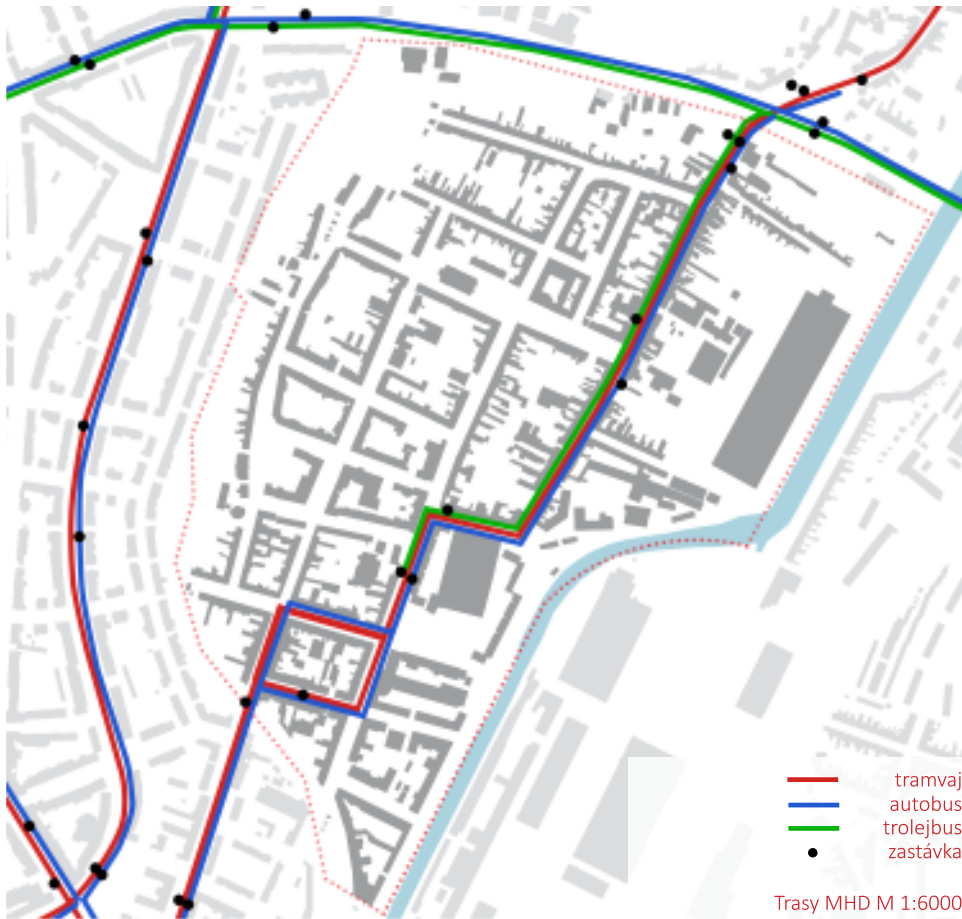


Plán Brna 1922



Komůrkův plán Brna 1946














LEGENDA

OZNAČENÍ FUNKCE

-  PLOCHY BYDLENÍ
-  SMÍŠENÉ PLOCHY
-  PLOCHY PRACOVNÍCH AKTIVIT
-  PLOCHY PRO ZEMĚLŠKOU LESNICKOU VÝROBU
-  ZVLÁŠTNÍ PLOCHY PRO REKREACI
-  OSTATNÍ ZVLÁŠTNÍ PLOCHY
-  PLOCHY PRO VEŘEJNOU VYBAVENOST
-  PLOCHY PRO DOPRAVU
-  PLOCHY PRO ŽELEZNIČNÍ DOPRAVU včetně zařízení korešpondence a kontrolované dopravy a poštovního přepravního udu
-  VEŘEJNÉ MEZINÁRODNÍ LETIŠTĚ
-  OSTATNÍ LETIŠTĚ INTEGROVANÁ V JINÝCH FUNKCÍCH
-  TĚLESA DOPRAVNÍCH STAVEB (nároky, zářezy) REZERVY PLOCH PRO DOPRAVU a ostatní území, ve kterých bude nutno upravit dopravní řešení
-  PLOCHY PRO TECHNICKOU VYBAVENOST
-  PLOCHY KRAJINNĚ ZELENĚ
-  PLOCHY MĚSTSKĚ ZELENĚ
-  PLOCHY HRŠTÍVOU

-  PLOCHY S OBJEKTY PRO INDIVIDUÁLNÍ REKREACI
-  VODNÍ PLOCHY
-  VODOHOSPODÁŘSKÉ PLOCHY
-  ZEMĚLŠKÝ PŮDNÍ FOND
-  LESNÍ PŮDNÍ FOND
-  PLOCHY PRO TĚŽBU
-  ŽELEZNIČNÍ TRATE
-  ŽELEZNIČNÍ VLEČKY
-  TRASY KOLEJOVÉHO SYSTÉMU MHD
-  PODPOVRCHOVÉ ÚSEKY KOLEJOVÉHO SYSTÉMU MHD
-  KOMUNIKACE DÁLNIČNÍHO TYPU
-  RYCHLOSTNÍ KOMUNIKACE
-  SBĚRNÉ KOMUNIKACE SE 4 A VÍCE JÍZDNÍMI PRUHY
-  SBĚRNÉ KOMUNIKACE SE 2 NEBO 3 JÍZDNÍMI PRUHY
-  MĚSTSKÉ TRIDY
-  PODPOVRCHOVÉ ÚSEKY KOMUNIKACE
-  PLOCHY KOMUNIKACE A PROSTRANSTVÍ MÍSTNÍHO VÝZNAMU
-  REŽIM DOČASNÉHO VYUŽÍVÁNÍ VŠECH STÁVAJÍCÍCH PLOCH ŽELEZNICE na území města Brna ke dni schválení územního plánu
-  KORIDOR TRATÍ VYSOKÝCH RYCHLOSTÍ
-  HRANICE ZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ MĚSTA

DOPLŇUJÍCÍ ZNAČKY

-  hranice administrativně správního území statutárního města Brna
-  Vymezení ploch a trasy rychlostní sítě R43 ke vřemí pájmí objekty a souvisejícím stavbám včetně mimoúrovňových křižovátek s napojením na stávající síť a včetně všech souvisejících ochranných pásem – zrušeno rozhodnutím Nejvyššího správního soudu s účinností od 27.5.2010

Výřez stávajícího územního plánu M 1:6000



2.1 Hlavní výkres 1:10 000

Plochy stabilizované

B/k3	pl. bydlení
C/k3	pl. smíšené obytné
V/k3	pl. veřejné vybavenosti
K/k3	pl. komerční vybavenosti
S/k3	pl. nákupních a zábavních center a zvláštních areálů
Sp/k3	pl. sportu
Vv/k3	pl. výroby a skladování
L/k3	pl. lehké výroby
T/k3	pl. technické infrastruktury
D/k3	pl. dopravní infrastruktury
Pr/k3	pl. veřejných prostranství
Z	pl. městské zeleně
R	pl. rekreace
Kr	pl. krajinné zeleně
Ls	pl. lesní
Za	pl. zemědělské
Vv	pl. vodní a vodohospodářské

Plochy změn

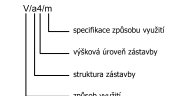
B/k3	pl. bydlení
C/k3	pl. smíšené obytné
V/k3	pl. veřejné vybavenosti
K/k3	pl. komerční vybavenosti
S/k3	pl. sportu
Vv/k3	pl. výroby a skladování
L/k3	pl. lehké výroby
T/k3	pl. technické infrastruktury
D/k3	pl. dopravní infrastruktury
Pr/k3	pl. veřejných prostranství
Z	pl. městské zeleně
R	pl. rekreace
Kr	pl. krajinné zeleně
Ls	pl. lesní
Vv	pl. vodní a vodohospodářské

1:1000	Podzemní inženýrství
1:1000	Stavba železniční dopravní infrastruktury
1:1000	Stavba vodní infrastruktury
1:1000	Stavba energetické infrastruktury
1:1000	Stavba inženýrské infrastruktury
1:1000	Stavba komunální infrastruktury
1:1000	Stavba veřejné infrastruktury
1:1000	Stavba dopravní infrastruktury
1:1000	Stavba technické infrastruktury
1:1000	Stavba vodohospodářské infrastruktury

Správní číselník

1:1000	Veřejná dopravní infrastruktura
1:1000	Stavba vodní infrastruktury

KÓD PLOCHY S ROLÍ VÝV. ZPŮSOBEM VYUŽITÍ



STRUKTURA ZÁSTAVBY

- 1-k-1- kompaktní
- 1-v-1- volná
- 1-r-1- rezidenční nízkopodlažní areálová
- 1-a-1- stavebně omezená
- 1-o-1- bez zástavby
- 1-x-1-

VÝŠKOVÉ ÚROVNĚ ZÁSTAVBY

- 1-1-1- 3 - 7 m
- 1-2-1- 3 - 10 m
- 1-3-1- 6 - 16 m
- 1-4-1- 9 - 22 m
- 1-5-1- 12 - 28 m
- 1-6-1- 12 - 28 m s akcentem do 40 m
- 1-7-1- nad 40 m

SPECIFIKACE ZPŮSOBU VYUŽITÍ

- 1-1-1- zool. zoologická zahrada
- 1-1-1- přednostně pro zdravotní a sociální péči
- 1-1-1- hřištní
- 1-1-1- školní
- 1-1-1- armádní
- 1-1-1- soustředěná zemědělská a lesnická výroba
- 1-1-1- veřejné logistické centrum
- 1-1-1- sportovní letiště
- 1-1-1- stavby pro rodinnou rekreaci do 80 m²
- 1-1-1- odpady

Výřez navrhovaného územního plánu M 1:6000

HUSOVICE

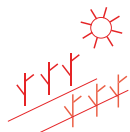
nebezpečné ulice ovládané auty



ulice jsou koridorem nepodporujícím sociální interakce



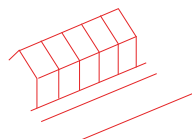
vyprahlé ulice s nezdravým mikroklimatem



anonymní městská část

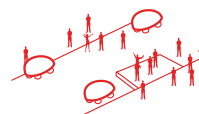


monotónní městská část



EUDAIMONICKÉ HUSOVICE

bezpečné ulice s dostatkem místa pro pěší, cyklisty i auta, podporující aktivní mobilitu



ulice jsou živým sociálním prostorem pro obyvatele všech generací



zelené zdravé ulice

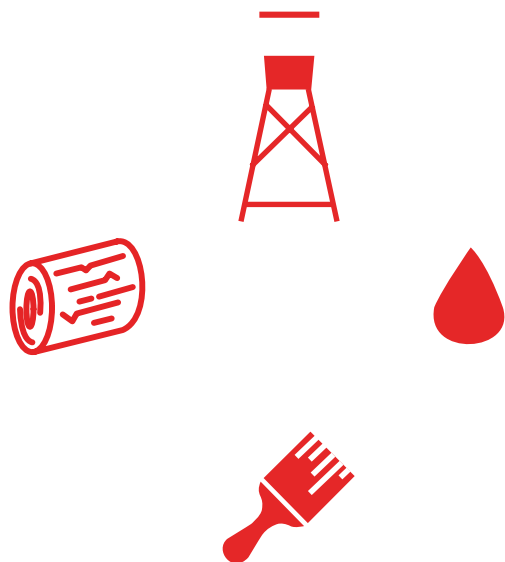


sousedství se silnou komunitou



sousedství se silnou identitou a bohatou historií





K transformaci Husovic v živé sousedství jsou použity jednoduché prostředky. Navrženy jsou intervence, které lze univerzálně vkládat do stávající městské struktury. Zásahy jsou jednoduché, univerzální a nízkonákladové a k jejich realizaci není třeba náročných stavebních úprav.

Návrh pracuje s vodou, dřevem, barvou a s akcenty, které rozvíjí a aktivují již existující prostor.

Voda vrací život vyprahlé zeleni, dřevo vrací do sousedství sociální rozměr, barva je pamětí města a akcenty jsou dominantami, které dávají prostoru identitu. Intervence jsou univerzální a výsledné využití a atmosféra prostoru pak záleží na konkrétních potřebách komunity, která by vždy měla být zahrnuta do procesu návrhu. Lze je dle potřeby umisťovat v různých částech sousedství, kde mohou zůstat trvale, nebo mohou být snadno rozebrány a sestaveny jinde.

Zásahy mají sloužit k oživení prostoru a k ověření ideí bez potřeby velkých finančních nákladů a stavebních úprav. I v Husovicích proběhly drahé kompletní úpravy některých ulic, které však ponechávají současný charakter ulic a nedodávají jim žádnou přidanou hodnotu. Nízkonákladové intervence mohou pomoci lépe tvarovat prostor a sledovat vliv na život a interakce obyvatel a v budoucnu mohou sloužit jako podklad pro budoucí plánování.

LEGENDA

STÁVAJÍCÍ STAV

HRANICE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

STROM

PLATFORMA

AKCENTY

MÍSTO - DEFINOVÁNÍ PROSTORU BARVOU

DEŠŤOVÁ ZAHRADA

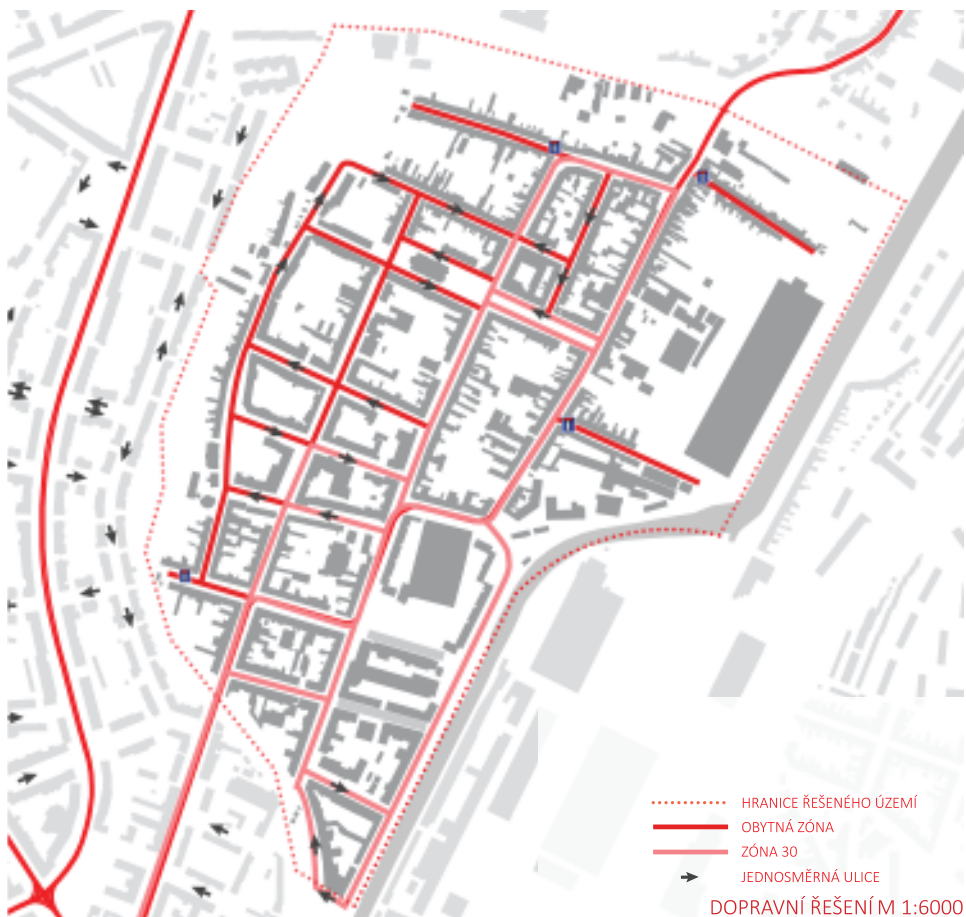
ULIČNÍ FRONTY VHODNÉ K UMÍSTĚNÍ

ZVÝŠENÝCH DEŠŤOVÝCH ZAHRAD



SITUACE M 1:4000





Vytvoření živých a bezpečných ulic v sousedství Husovic je řešeno zklidněním dopravy. Území je členěno na zónu 30 a obytné ulice.

V současné době mnoho řidičů jezdí v sousedství i v residenční oblasti vysokou rychlostí a ulice tak nejsou bezpečné. Mnoho řidičů si také napříč Husovicemi zkracuje cestu a vyhýbá se tak hlavním dopravním tahům. Toto bude navržením zón omezeno a doprava bude směřována především na velký městský okruh a okolní sběrné komunikace. Husovice se stanou bezpečným sousedstvím, kam autem vjíždějí a parkují především místní obyvatelé. Žadoucí je samozřejmě to, aby zóna 30 byla pro účinnější zklidnění zavedena plošně v centru města a okolí, po vzoru zpadních měst.

Zklidnění dopravy také přinese větší rovnováhu mezi jednotlivými druhy dopravy a nabídne obyvatelům komplexnější možnost volby. Z ulice, vnímané primárně jako koridor pro individuální dopravu, se stane prostor, který nabízí stejné možnosti lidem, kteří preferují chůzi nebo městskou hromadnou dopravu, dále lidem, kteří raději jezdí na kole a samozřejmě i těm, kteří jezdí autem. Cílem není vytlačit individuální dopravu, ale nabídnout rovnováhu.

Ulice by neměla být jen koridorem, ale měla by být místem. Navržením zóny 30 a obytné zóny ve spojení s dalšími zklidňujícími prvky vznikne sousedství s bezpečnými ulicemi, na kterých se může začít odvíjet život komunity. V ulicích budou moci bezstarostně trávit čas lidé všeho věku.

ZÓNA 30

RESIDENČNÍ PARKOVÁNÍ

V lokalitě vznikne zóna residenčního parkování stejně, jako je nyní v centru města a okolí. Systém residenčního parkování zajistí dostatek parkovacích stání pro residenty a eliminuje odstavování aut řidiči, kteří v lokalitě nebydlí, či nepodnikají. Systém omezuje množství aut v sousedství a stimuluje volbu jiného způsobu dopravy - podporuje aktivní mobilitu.

Zóna 30 je vedena hlavní dopravní osou sousedství a je na ni napojeno také gymnázium, SŠ a SPŠ. Městská hromadná doprava je také vedena převážně zónou 30. Zóna 30 zachovává členění komunikace na vozovku a chodník. Nejvyšší dovolená rychlost v zóně je 30 km/h. V celé zóně platí přednost jízdy z prava.

Vjezdy do zóny budou označeny dopravní značkou a komunikace bude zúžena na minimální šířku. Kromě dopravní značky bude zklidnění dopravy podpořeno i designem. Komunikace budou doplněny dalšími zklidňujícími prvky, jako například střídáním parkovacího pruhu nebo vložением aktivit a pobytových míst podél komunikace. Tyto prvky vyžadují zvýšenou pozornost řidiče a opatrnější jízdu v oblasti. Z každého bodu zóny 30 je možné dostat se na komunikaci s povolenou rychlostí 50 km/h, za maximálně 1 km jízdy.

Pěší mohou využívat chodníky a přecházet kdekoliv bez potřeby přechodu pro chodce. Cyklistická doprava je vedena spolu s individuální dopravou a v jednosměrných ulicích mají cyklisté přednost v protisměru.

OBYTNÁ ZÓNA

V převážně residenčních částech sousedství jsou navrženy obytné zóny. V obytné zóně není pevné rozdělení chodníku a vozovky a chodci mohou využívat komunikaci v celé šíři. Nejvyšší povolená rychlost je 20 km/h.

Stejně jako v zóně 30 budou vjezdy do obytné zóny vyznačeny dopravní značkou a zóna pak bude doplněna dalšími zklidňujícími prvky. Komunikace má pobytovou funkci v celé šířce a dětské hry mohou probíhat i ve vozovce. Chodci mají v obytné zóně přednost před auty. Cyklisté mohou opět využívat jízdní pruh spolu s auty.

Obytná zóna je napojena na zónu 30 a z kteréhokoliv bodu obytné zóny je zóna 30 vzdálena vždy maximálně 300 metrů. Vjezd do obytných ulic je vždy zvýrazněn a profil ulic je tvarován tak, aby došlo ke zklidnění dopravy i designem a ne pouze dopravní značkou.

Voda a příroda jsou nezbytnou součástí našeho života, avšak z měst pomalu mizí. Více než polovina světové populace žije ve městech a dochází k rozmachu urbanizace, která sebou přináší mnoho zátěží pro lidský život. Hrozbou měst jsou mimo jiné povodně, znečištění ovzduší a stále častější tepelné vlny.

Dříve byla šedá infrastruktura to, co nám pomáhalo pohybovat se světem tvořeným převážně modrozelenou infrastrukturou - přírodou. Dnes jsou však města kompaktními ostrovy šedé infrastruktury a zeleň, voda a živočišné museli ustoupit. S rostoucí urbanizací a zvyšováním hustoty obyvatel je příroda z měst vytlačována.

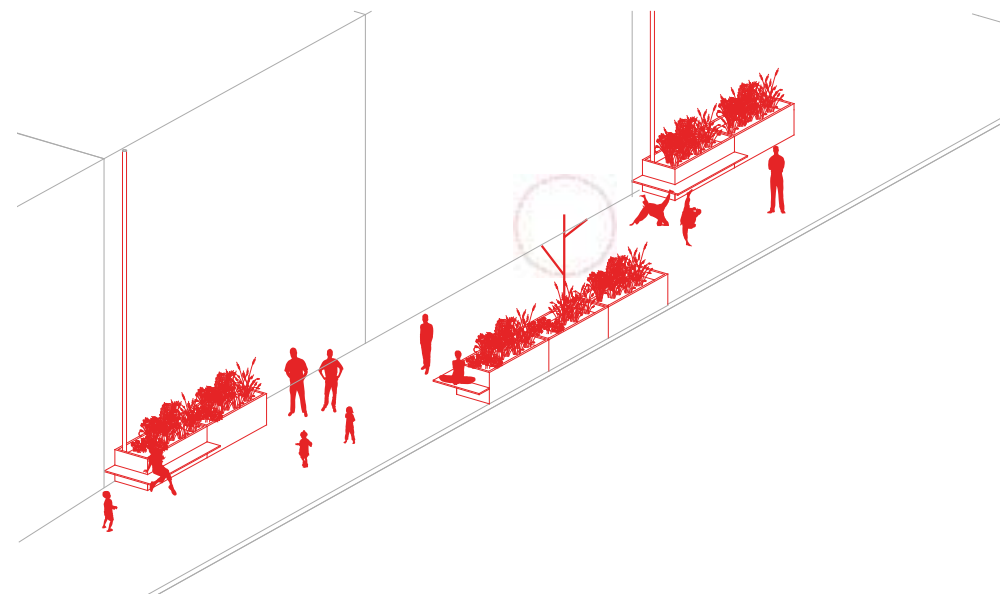
Bojovat proti tomu můžeme budováním a rozvojem modrozelené infrastruktury měst, která pracuje s dešťovou vodou a zelení. Zaměřuje se na vytváření biodiverzity, zlepšování kvality půdy, podzemní vody a mikroklimatu. Omezuje znečištění, erozi půdy, hluk a přehřívání prostředí a také eliminuje riziko přívalových povodní.

Implementace zeleně do města nám pomůže lépe se vyrovnat s klimatickými změnami a vytvořit odolné a udržitelné město a zdravé prostředí pro život.

Ruku v ruce s tím jde psychologický efekt přírody na člověka. Edward O. Wilson vytvořil teorii biofilie. Slovo biofilie lze přeložit jako "láska k živým systémům". Biofilie popisuje vrozenou potřebu blízkosti k životu, organismům a přírodě, což se propisuje do tzv. biofilického designu. Mnoho studií potvrzuje příznivý vliv zeleně na člověka a to i v malém množství. Dokonce i výhled z okna na zeleň působí příznivě na produktivitu a psychickou pohodu člověka.

PŘÍRODA V HUSOVICÍCH

Husovice se nachází na břehu řeky Svitavy v záplavovém území. Podél koryta řeky jsou v současnosti řešena protipovodňová opatření a nabízí se příležitost se srážkovou vodou pracovat i v rámci zástavby a riziko povodní tak snížit. V západní části Husovic je většina ulic lemována zelenými pásy se stromy, ve východnější části pak zeleně ubývá. Zelené pásy jsou často v žalostném stavu, jsou vysušené, nevyužité a lidé je využívají jako parkovací místa.





DEŠŤOVÉ ZAHRADY

Dešťová zahrada je nízká bioretenční prohlubeň v půdě, která je osazena vhodnou zelení. Slouží k zachycení a filtraci dešťové vody. Zachycená dešťová voda se pak postupně vsakuje do půdy a odpařuje do okolního prostředí. Zahrady pomáhají zadržování vody v krajině a udržování hladiny podzemních vod a snižují riziko povodní. Dešťové zahrady zvlhčují a ochlazují okolní vzduch a pomáhají vytvořit lepší mikroklima. Napomáhají také rozvoji lokálních ekosystémů a nabízejí úkryt množství drobných živočichů.

ÚDRŽBA A ADOPCE ZAHRAD

Dešťové zahrady potřebují pravidelnou údržbu. Především se jedná o odstraňování odpadu, který by mohl ucpávat odtoky, péči o rostliny a plení. O záhony bude pečovat město, které může nabídnout adopční systém po vzoru mnoha západních měst, jako jsou například New York nebo Swansea.

Záhon může adoptovat jednotlivec či instituce. V Husovicích to mohou být obyvatelé domů, restaurace, Sokol, Orel, farnost, ZŠ, SŠ, SPŠ, IQ Roma a další. Záhony mohou vznikat v rámci školního vyučování, komunitních workshopů, nebo jako společná činnost institucí.

Adoptivní "rodič" přebírá péči o zahradu minimálně na jednu vegetační sezónu od jara do podzimu. Vypracován by měl být manuál, který doporučuje správnou péči. "Rodič" během jara vysadí vhodné rostliny a během roku záhon pravidelně kontroluje a pečuje o něj. V průběhu sezóny odstraňuje plevel a odpad. Základní opravy zajišťuje i v tomto režimu město.

Adopce nejen zajišťuje určité pokrytí péče o záhony, ale oživuje ulici tím, že se na ní pravidelně objevují lidé pečující o záhony, což také zvyšuje potenciál vzniku náhodných interakcí. Péče o záhony a možnost se podílet na podobě města vyvolává v obyvatelích větší pocit kontroly a sounáležitosti. O místa, do kterých vloží obvatelé kus sebe, se pak lépe starají a mají k nim větší respekt.



Obr.: Dešťové zahrady
Dostupné z Andersson Jönsson Landskapsarkitekt AB



Obr.: Dešťové zahrady
Dostupné z nacto.com



Obr.: Dešťové zahrady
Dostupné z SVR design



Obr.: Dešťové zahrady
Dostupné z State College Pennsylvania



Denívka plavá (*Hemerocallis fulva*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0d/Hemerocallis_fulva_2018-07-08_3809.jpg



Kakost bahenní (*Geranium palustre*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/73/Geranium_palustre_plant.jpg



Pryšec mandloňovitý (*Euphorbia amygdaloides*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a1/Euphorbia_amygdaloides_-_Berlin_Botanical_Garden_-_IMG_8500.JPG



Máta vodní (*Mentha aquatica*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b2/Mentha_aquatica.jpg



Bezkoleneč modrý (*Molinia caerulea*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/43/Molinia_caerulea_2zz.jpg



Astříčka novoanglická (*Symphyotrichum novae-angliae*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/74/New_England_Aster_%28Symphyotrichum_novae-angliae%29_-_Mississauga%2C_Ontario.jpg

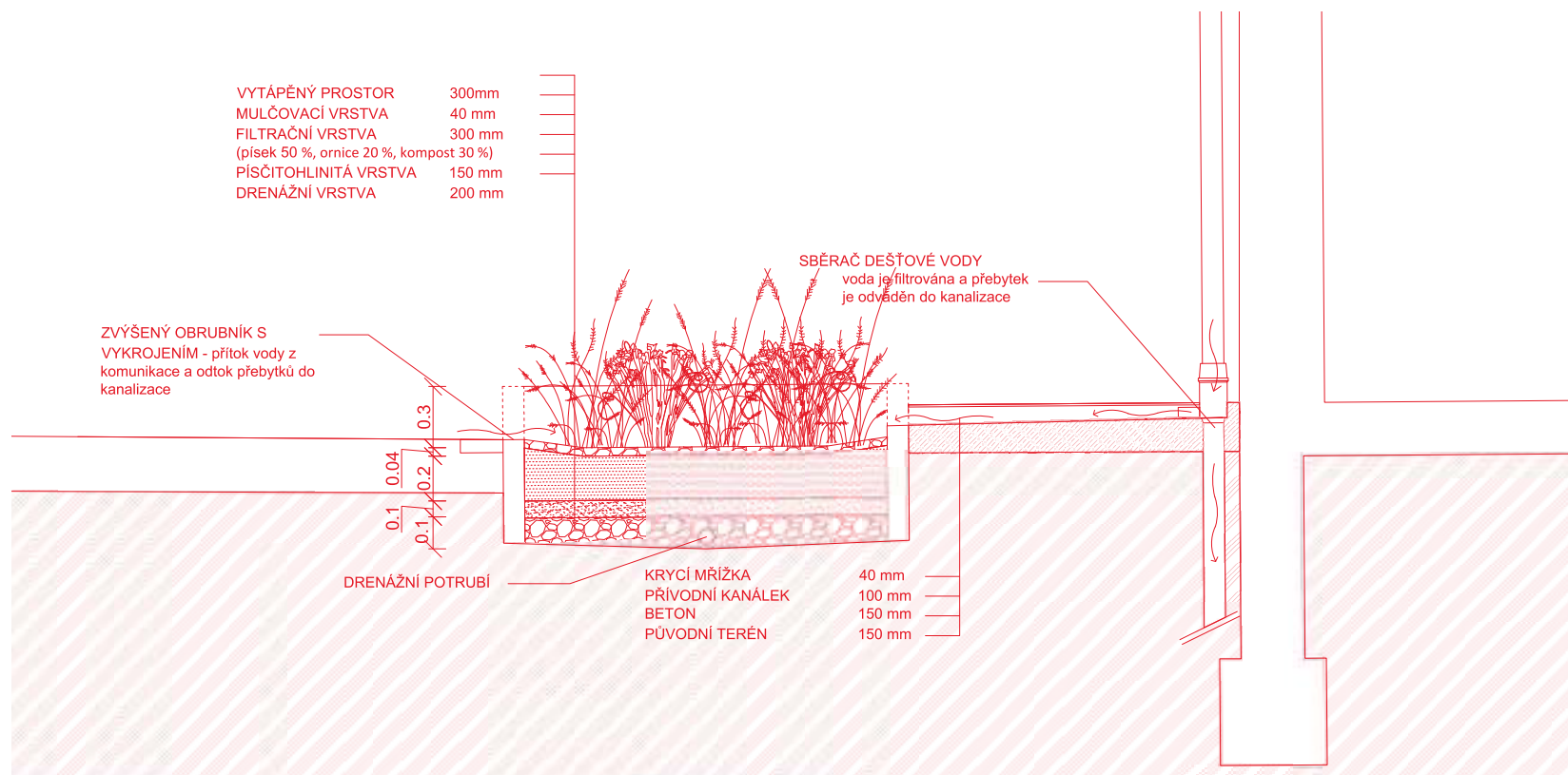


Zevar vzpřímený (*Sparganium erectum*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/39/Sparganium_erectum_1g01.JPG

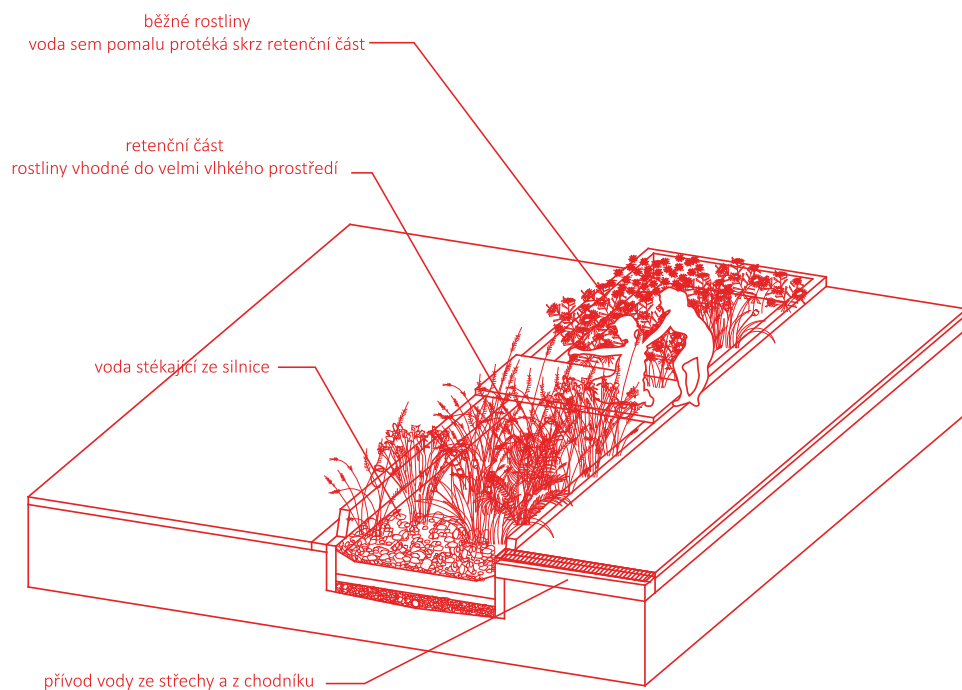


Kosatec žlutý (*Iris pseudacorus*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/51/Iris_pseudacorus_LC0338.JPG

PŘÍKLADY VHODNÝCH ROSTLIN DO DEŠŤOVÉ ZAHŘADY

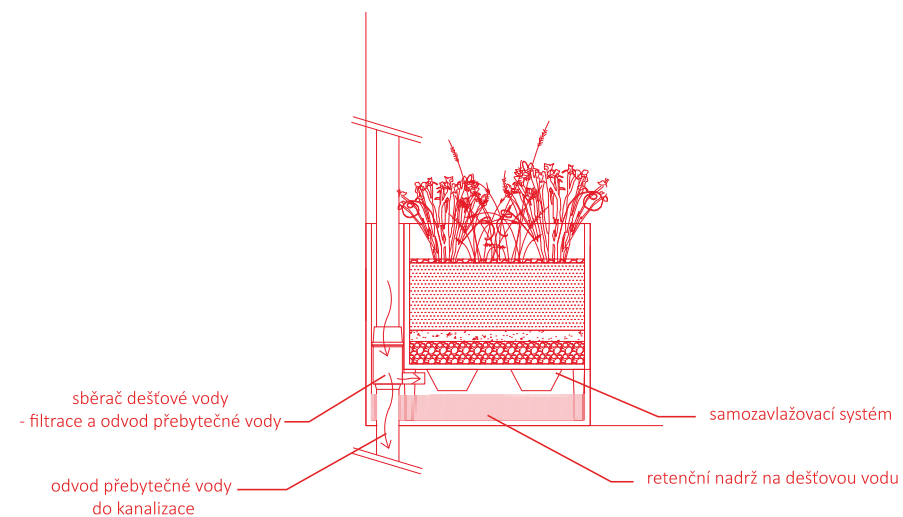


ŘEZ DEŠŤOVÝM ZÁHONEM M 1:20

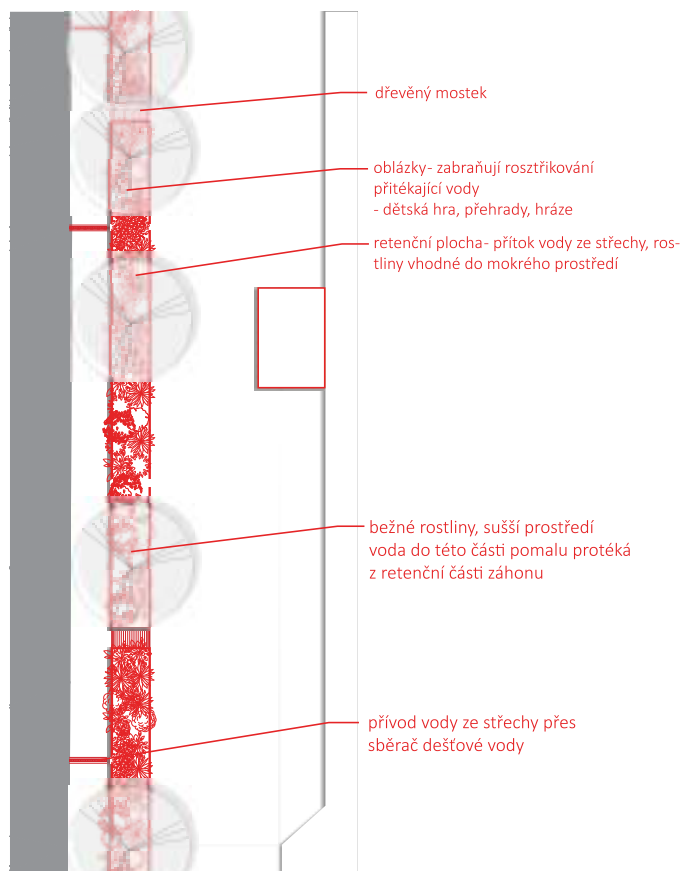


AXONOMETRIE DEŠŤOVÉHO ZAHONU

V místech, kde se nenachází zelené pasy, je možné použít zvýšené dešťové zahrady. Navrženy jsou dřevem obložené samozavlažovací truhlíky, které v nádrži zadržují vodu k zavlažování rostlin. Přebytek vody pak odtéká do kanalizace. Tyto prvky jsou navrženy v modulárním principu. Prvky mohou sloužit jako samotný zvýšený zahon, ale mohou být také ve variantě nádrže na dešťovou vodu. Mohou být doplněny kohoutkem na napouštění vody k zalévání, pro psy, k umývání auta či k dětské hře, nebo také pítkem pro ptáky či sezením.



ŘEZ ZVÝŠENÝM DEŠŤOVÝM ZÁHONEM M 1:20



PŮDORYS DEŠŤOVÉHO ZÁHONU M 1:200

Záhony mohou přinést potěšení a poučení všem generacím. Vysoké záhony mohou sloužit například seniorům a pohybově omezeným obyvatelům k pěstování různých rostlin.

Potenciál dešťových zahrad můžeme rozvinout i dále. V závislosti na umístění v sousedství mohou být využity k různým účelům, jako například k pěstování zeleniny, či k edukativním účelům. Zahrady poskytují úkryt mnoha drobným živočichům. To můžeme podpořit tvorbou tematických a edukativních záhonů. Navrhovat můžeme například včelí zahrady, nebo motýlí zahrady. Zahrady mohou sloužit i k užitkovým účelům jako třeba k pěstování zeleniny, či bylinkových záhonů. Doplnovat záhony pak můžeme širokou škálou doplňků, jako jsou například krmítka, hmyzí hotely, ježkovníky, hadníky atp. Vytvořit můžeme také divoký kout, kde budou volně růst domácí rostliny.

Zahrady mohou být také místem pro přirozenou hru dětí. V současných městech navrhujeme a stavíme mnoho lesklých, krásných a promyšlených dětských hřišť, které jsou však většinou poměrně monofunkční, nepřirození a přestanou děti zanedlouho bavit. Přitom my jsme si jako děti hráli ve vysoké trávě, v lese, v písku, s kameny, vodou, blátem, lezli jsme po stromech a příroda byla hřištěm nekonečných možností, které nikdy neomrzí. Dešťové zahrady pomáhají vracet dotek přírody do města a dávají i městským dětem možnost přirozeného a každodenního styku s přírodou, který je důležitý pro rozvoj a učení dítěte.

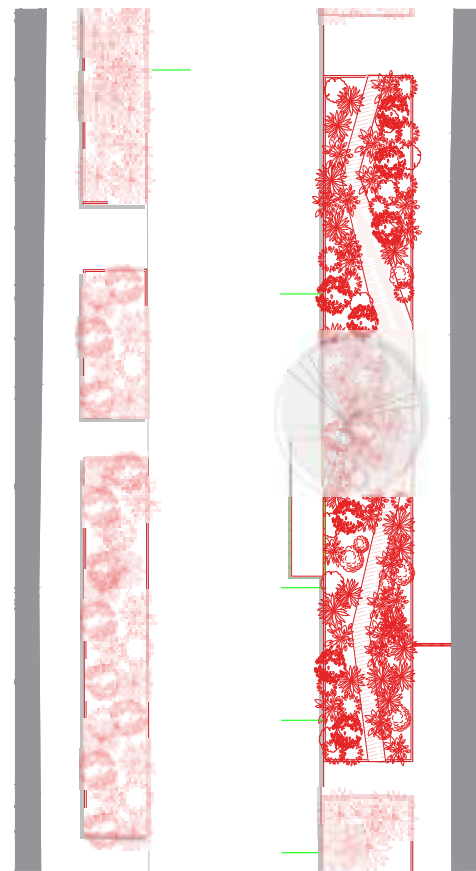
MOTÝLÍ ZAHRADA

Motýli jsou jedni z živočichů, kteří pomalu mizí z krajiny z důvodu vysoké urbanizace a ztrátě přirozeného habitatu. Dle Bärbel Oftring došlo v posledních padesáti letech k poklesu množství motýlů o 80 procent. V motýlích zahradách se vysazují dva druh rostlin. Jsou to rostliny, jejichž nektar motýli rádi pijí a také rostliny, na které motýli kladou vajíčka a jsou později stravou pro jejich housenky. Pro různé druhy motýlů jsou vhodné různé druhy rostlin. Patříčné je také vybírat rostliny, které kvetou v průběhu celé sezóny, avšak nejčastěji se motýli objevují na přelomu léta a podzimu.

Zahrada je skvělým estetickým prvkem, který vytváří příjemné mikroklima k pobytu, ale má také velkou edukativní funkci. Na rostlinách můžeme během roku pozorovat celý životní cyklus motýla od vajíčka, přes housenky, které se živí listy rostlin a zavínují se na zimu do kokonů, až zpět k samotnému motýlovi. Vytváření takových prvků v městském prostředí umožní i městským dětem být v přímém styku s přírodou a učit se o ní přirozeně a ne jen z knih.

Důležité je zvolit vhodné rostliny dle druhů motýlů přirozeně se vyskytujících v lokalitě. U nás se nachází mnoho různých denních i nočních motýlů. Podle Koláčkovy galerie motýlů patří mezi naše denní motýly především soumráčnickovití, otakárkovití, běláskovití, babočkovití, okáčovití, modráskovití a pestrobarevcovití. Z nočních motýlů to pak jsou hrotnokřídlecovití, vakonošovití, drvopleňovití, nesytkovití, vřetenuškovití, slimákovcovití, okenáčovití, bourovcovití, martináčovití, lišajovití, pabourovcovití, strakáčovití, hřbetozubcovití, drobnuškovití, bekyňovití, přástevníkovití, můrovití, srpokřídlecovití a pídalkovití. A pak jsou tu drobní motýli, mezi které řadíme adélovité, molovité, předivkovité, krásněnkovitě, makadlovkovité, pernatuškovité, obalečovití, travaříkovité, zavíječovitě a další.

Motýlí zahrada je navržena v předprostoru základní školy. Může fungovat v adopcijním režimu, kdy bude za záhon zodpovědná škola a děti o něj budou pečovat v rámci vyučování. Vzniká tak příjemné prostředí pro trávení času dětí s edukativním a environmentálním rozměrem.





Petržel zahradní (*Petroselinum crispum*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/94/Petroselinum_crispum.JPG



Kmín kořený (*Carum carvi*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a9/Carum_carvi_a1.jpg



Levandule lékařská (*Lavandula angustifolia*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2e/Lavandula_angustifolia_002.JPG



Bedrník obecný (*Pimpinella saxifraga*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/eb/Pimpinella_saxifraga_L_%2888070501642%29.jpg



Mateřídouška úzkolistá (*Thymus serpyllum*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b8/Thymus_serpyllum_flowering_01.JPG



Kopr vonný (*Anethum graveolens*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/40/Anethum_graveolens_kviatostan_23.06.2012_p.jpg



Třapatka nachová (*Echinacea purpurea*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3b/Echinacea_purpurea_001.JPG

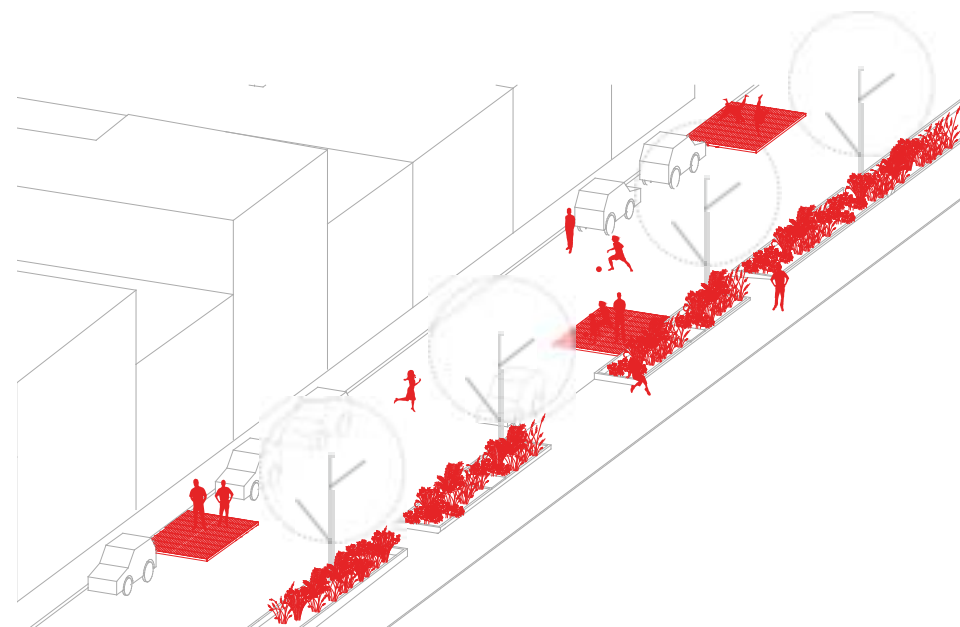


Plamenka latnatá (*Phlox paniculata*)
Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5a/Phlox_Paniculata.jpg

PŘÍKLADY VHODNÝCH ROSTLIN DO MOTÝLÍ ZAHRADY

Za pomoci dřeva je do sousedství vkládán tolik chybějící sociální rozměr. Dnes jsou husovické ulice téměř výhradně monofunkčními dopravními koridory, které nenabízí prostor pro rozvíjení každodenního života obyvatel. Jak již víme, socializace je jedním z nejdůležitějších elementů eudaimonie. Pro celostní spokojenost potřebujeme kvalitní každodenní interakce a to nejen ty s rodinou a blízkými, ale také náhodné interakce. Náhodné interakce mají stejnou důležitost, jako ty rodinné a proto je potřeba je v sousedstvích kultivovat. Každodenní pravidelné interakce staví a stmelují komunitu a vytváří v člověku i větší pocit důvěry a bezpečí.

Dřevěné objekty vkládané do struktury sousedství přeměňují ulice v živý sociální prostor. Vytváří prostory pro shromažďování a pro spontánní interakce. Nabízí široké spektrum aktivit pro obyvatele všech věků a smýšlení.



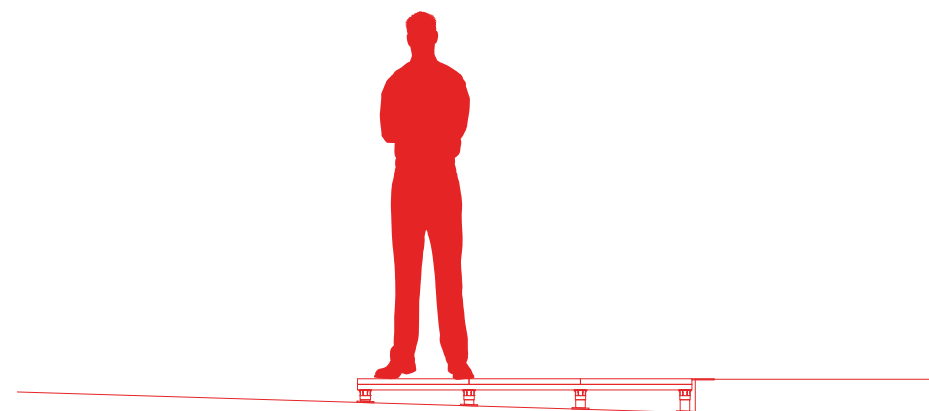
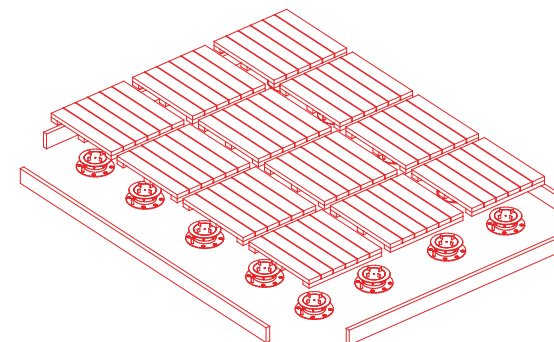
PLATFORMA

Platforma je univerzálním sociálním elementem sousedství. Pracuje s již existujícím prostorem a rozvíjí a nabízí možnosti využití veřejného prostoru. Flexibilním umístěním do různorodých prostorů v sousedství vytváří plátno pro široké spektrum aktivit, pro rozvoj komunity a její stmelování.

Platforma může sloužit řadě funkcí dle konkrétních potřeb komunity - může být restaurační zahrádkou, tanečním parketem, prostorem pro posezení, místem cvičení yoga, galerií, zastávkou MHD či zahradou. Modulární systém umožňuje její snadné sestavení na jakémkoliv místě podle potřeby.

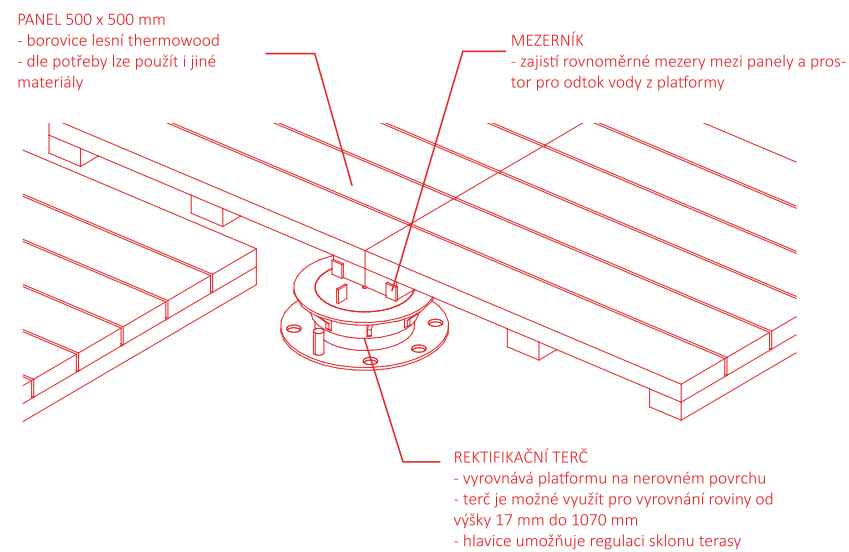
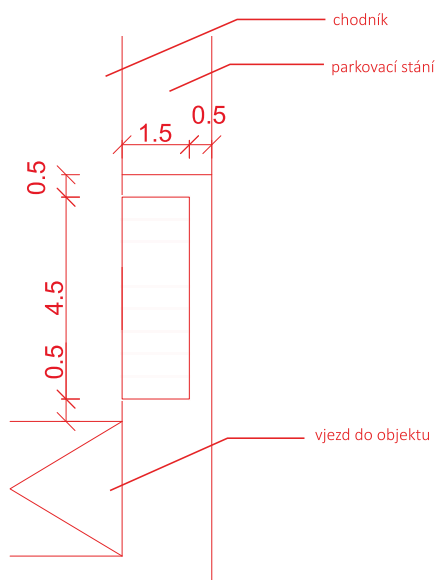
Konstrukce platformy je tvořena dřevěnými panely o rozměrech 500x500 mm, které jsou upevňovány přímo na rektifikační terče. Terče umožňují vypořádat se s nerovným terénem v různých sklonech. Platforma je zakončena plechem pro překlenutí mezery mezi platformou a obrubníkem. Vznikne tak bezešvý přechod mezi chodníkem a platformou vhodný i pro pohybově omezené uživatele. Dle potřeby a využití je pak možné na platformu instalovat další vybavení. Lze ji doplnit například zábradlím, truhlíky na rostliny, posezením, stojany na kola atp.

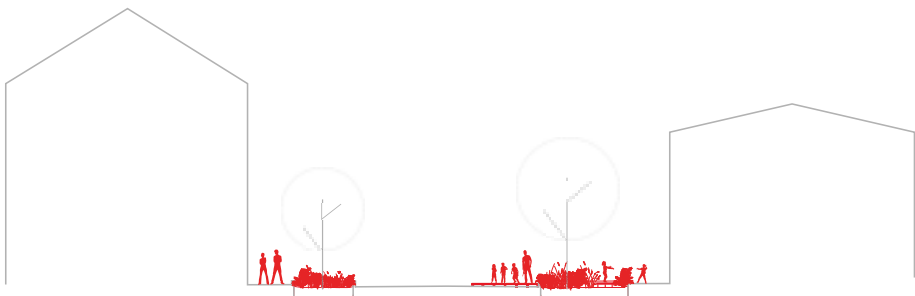
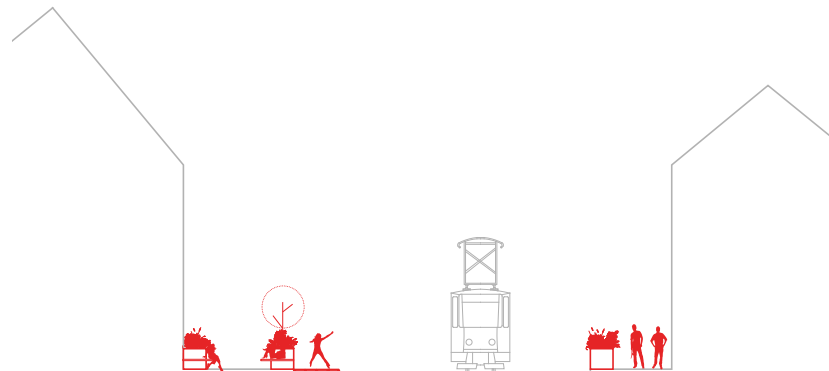
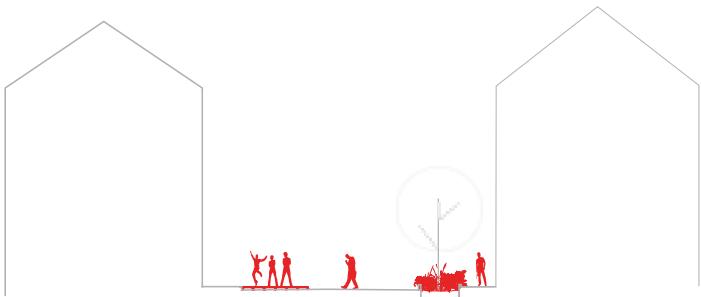
Jeden panel z vysušeného dřeva borovice lesní by vážil cca 3,5 kg. Celou platformu je možné snadno převažet rozloženou na jednotlivé díly. Celá platforma lze rozebrat na terče a panely, tím pádem s ní lze snadno manipulovat a snadno dopravit na určené místo. Panely jsou navrženy z tepelně upraveného borovicového dřeva (thermowood), které má delší trvanlivost a lepší mechanické vlastnosti. Dřevěné panely mohou být dle potřeby nahrazeny jiným materiálem.



ŘEZ M 1:20

Při umístění platformy je třeba dbát bezpečnosti provozu a je nutné dodržovat bezpečnostní odstupy. Panely ze kterých se platforma skládá jsou navrženy v rozměru 500x500 mm, aby bylo možné je snadno umístit do prostorů parkovacího stání. Vždy je žádoucí dodržet odstup 500 mm od jízdního pruhu, či od vjezdu do objektu. Umístění každé platformy je nutné vždy na základě konkrétní situace zkontrolovat s odborníkem a případně doplnit i dalšími bezpečnostními prvky.





ŘEZY M 1:200

Město je plátnem, na kterém se odvíjejí naše životy. Skrývá se v něm mnoho nevyřčených pravd a zapomenuté historie, které může barva proměnit ve vizuální poselství. Barva je pamětí města, je trvalá i pomíjivá, zůstává mnoho let, či se smývá deštěm.

Barva nabízí jednoduchý a flexibilní nástroj nekonečných možností. Slouží k předávání sdělení a také k sebevyjádření. Za pomoci barvy můžeme vymezovat prostor a navrhovat v prostoru, bez potřeby trojrozměrného materiálu. Můžeme oživit a ověřit ideu a aktivovat prostor.

MÍSTO

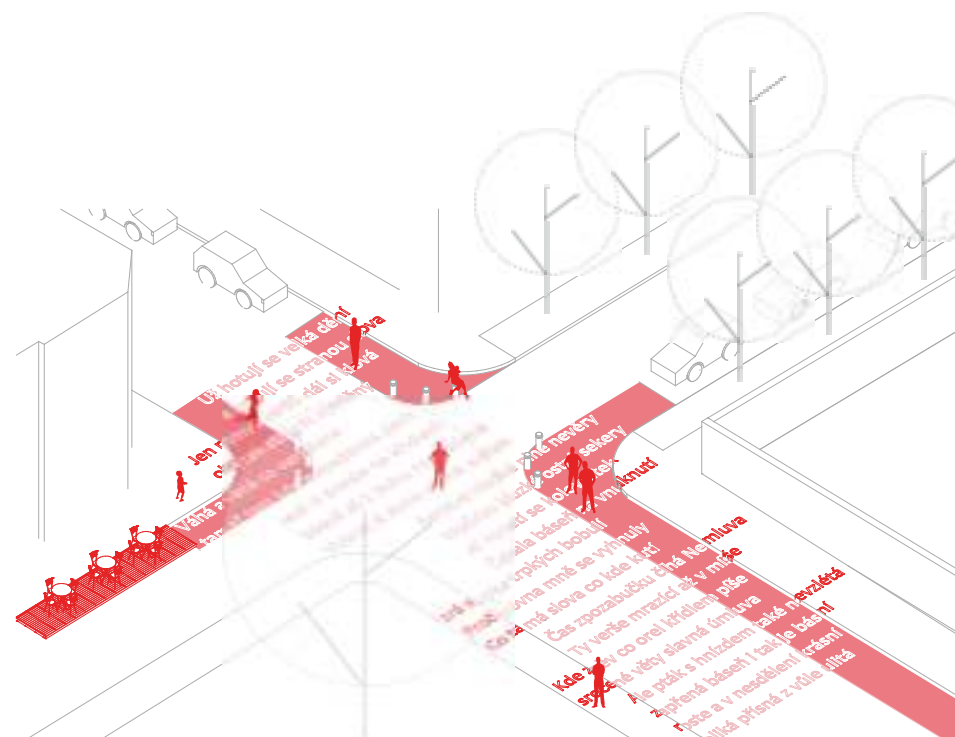
Barva slouží jako jednoduchý prostředek k vytvoření místa. Použita je pro rozšíření sociální zóny chodníků pro pěší a naopak zužuje dopravní prostor komunikace. Barva nám spolu s platformami pomáhá ulici tvarovat a vytváří bezpečnější prostor pro všechny její uživatele - pěší, cyklisty i individuální dopravu. Jedná se o nízkonákladové zásahy, které slouží jako ověřovací prvek.

Barevná úprava je využita především v obytných zónách, kde je cílem dopravu zklidnit co možná nejvíce a stimulovat sociální funkci ulice. Barvou jsou zvýrazněny a zúženy především vjezdy do obytných zón a křižovatky. Úprava upozorňuje na změnu režimu a zvyšuje pozornost řidiče. U barevných ploch rozšiřujících chodník je třeba řešit dle potřeby pevné překážky, pro zajištění maximální bezpečnosti.

Toto využití má nekonečné množství možností provedení. Vzory a barvy mohou vznikat i na základě komunitních workshopu, za účasti místních obyvatel, aby mohli do každého projektu vložit vlastní hodnoty a vytvářet tak místa se specifickou identitou a s významem pro komunitu.

V rámci vytváření místa barvou se nabízí vložit do něj informaci, či vzpomínku. Křižovatky se mohou stát místy spojující obyvatele s častou pozapomenutou historií obce. Husovice jsou kolébkou řady významných rodáků. Patří mezi ně například Helena Kafková, neboli Marie Restituta (* 1. 5. 1894 Husovice – 30. 3. 1943 Vídeň), řeholní sestra, ošetřovatelka a mučednice, popravena nacisty. Nebo Emanuel Punčochař, významný skladatel, dirigent a překladatel. Za zmínku stojí také Pankrác Krkoška, který založil místního sokola.

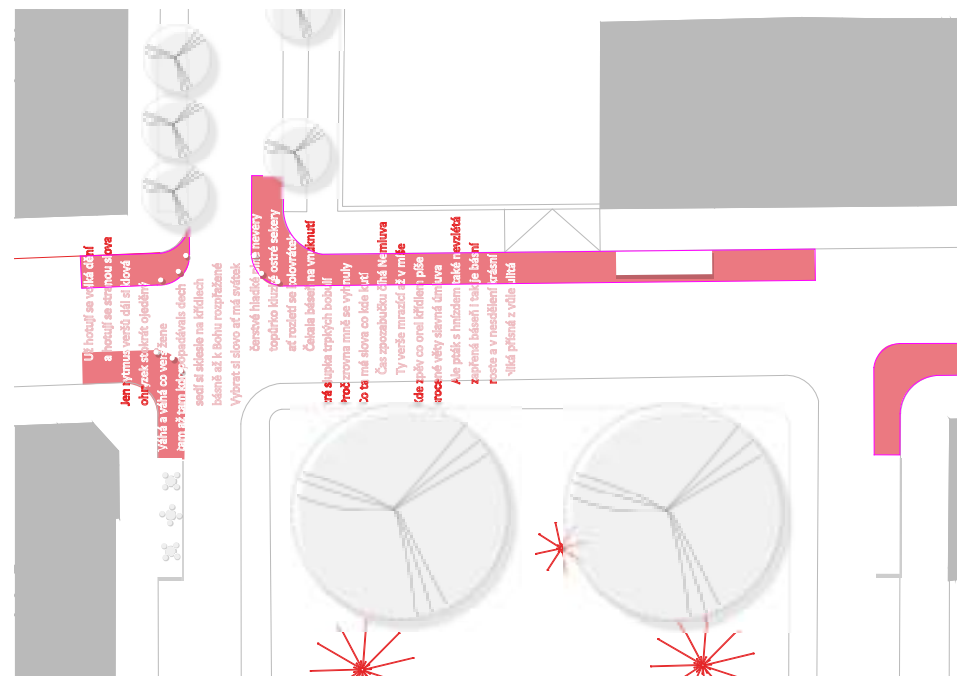
V příkladu řešené křižovatky u kostela Nejsvětějšího Srdce Paně je uctěn jeden z nejvýznamnějších Husovických rodáků, básník František Halas (* 3. 10. 1901 Husovice – 27. 10. 1949 Praha). Chodníky jsou rozšířeny barevným pruhem, který zároveň zklidňuje dopravu fyzicky a také vizuálně. Intervence je doplněna Halasovými verši básně *Hledání*. Barevné pruhy rozšiřující chodník jsou zakončeny sloupky, nutnými pro bezpečný provoz sloupky jsou navrženy v dostatečné šířce i výšce, aby nebyly pouhým dopravním prvkem, ale nabízely také přirozenou možnost sezení a opírání se.



HLEDÁNÍ

Už hotují se velká dění
 a hotují se stranou slova
 Jen rytmus veršů dál si klová
 ohryzek stokrát ojeděný
 Váhá a váhá co verš žene
 tam až tam kde popadávás dech
 sedí si sklesle na křídlech
 básně až k Bohu rozpražené
 Vybrat si slovo ať má svátek
 čerstvě hladké pině nevěry
 topůrko kluzké ostré sekery
 ať rozletí se kolovrátek
 Čekala báseň na vnučnutí
 zrá slupka trpkých bobulí
 Proč zrovna mně se vyhnuly
 Co ta má slova co kde kutí
 Čas zpozabučku čihá Nemluva
 Ty verše mrazící až v míše
 Kde zpěv co orel křídlem píše
 srocené věty slavná úmluva
 Ale pták s hnízdem také nevzlétá
 zapřená báseň i tak je básní
 roste a v nesdělení krásní
 veliká přísna z vůle ulitá

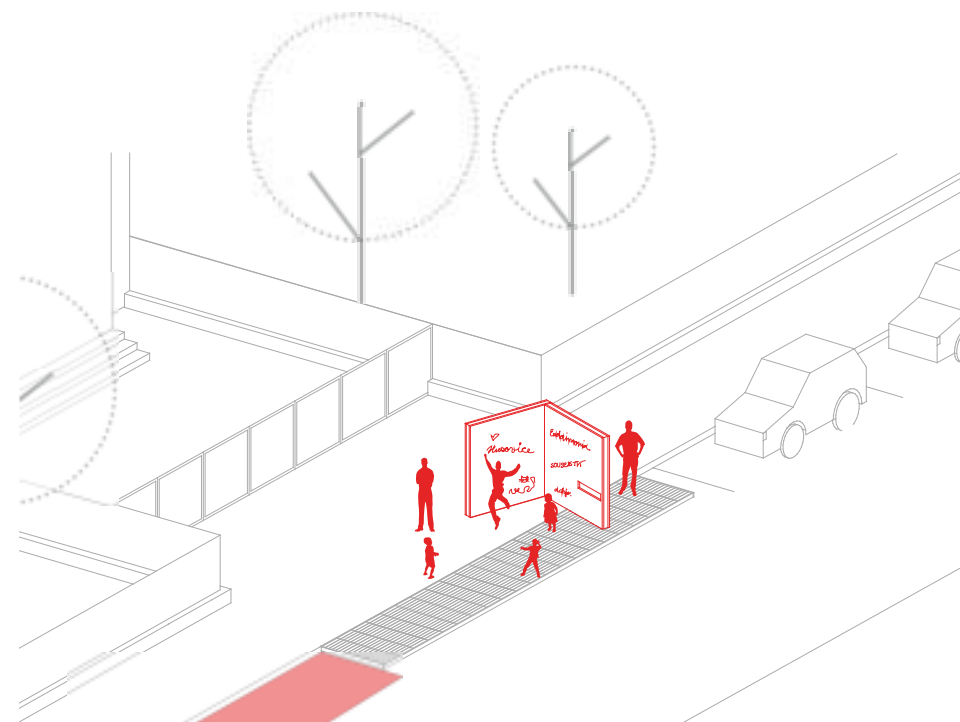
František Halas



TABULE

Křídlová tabule je jednoduchým elementem, který je možné velmi flexibilně umísťovat v městské struktuře. Může zacelit různorodé fasády, oživit oplocení a najde místo i v prostoru. Díky ní je možné zkrátit čekání na zastávce, zabavit děti na hřišti, může se stát uměleckým plátnem, nebo posloužit k výuce venku. Tabule je prostředkem pro každodenní sebevyjádření obyvatel. Může na ní psát či kreslit kdokoli, kdekoliv a kdykoliv. Je anonymním posluchačem, kterému se můžeme kdykoliv svěřit. Křída je charakteristická svou pomíjivostí - sdělení v ní obsažené smaže kolemjdoucí, či smyje první déšť a celý příběh se může znovu opakovat. Vzkazy na tabuli se mohou vrstvit, překrývat se a navzájem spolu komunikovat.

Tabule je řešena jako modulární prvek, který lze připevnit k již existující konstrukci, nebo je možné tabule skládat k sobě a umísťovat je tak do prostoru. Tabule umísťované do prostoru jsou oboustranné a skládáním do lomenic a různých kompozic lze nimi definovat prostor.



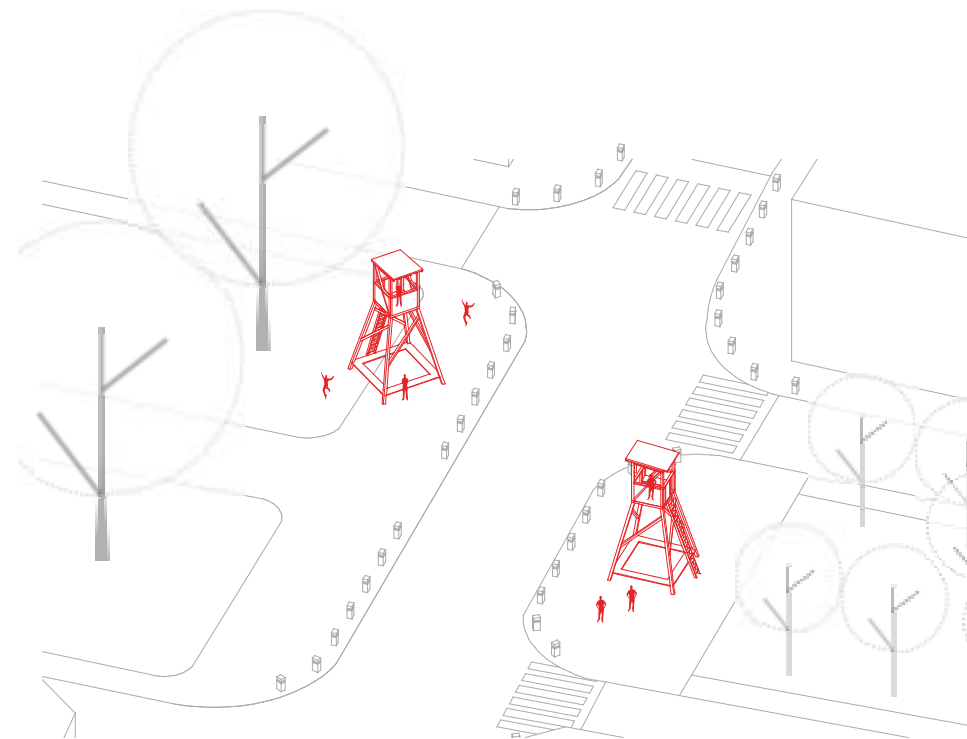
Univerzální intervence jsou doplněny několika akcenty umístěnými na strategických místech v sousedství. Akcenty jsou výraznými sociálními prvky, které sousedství oživují a vytvářejí dominanty. Pomáhají uživatelům prostoru snáze vytvářet mentální mapu sousedství a tím pádem se také lépe orientovat a pohybovat v sousedství.

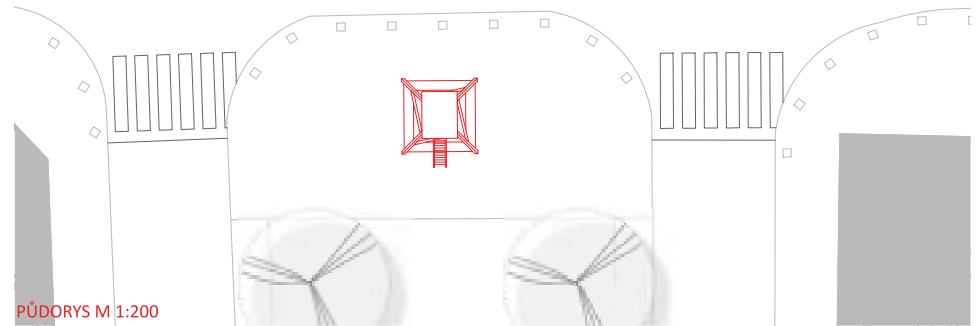
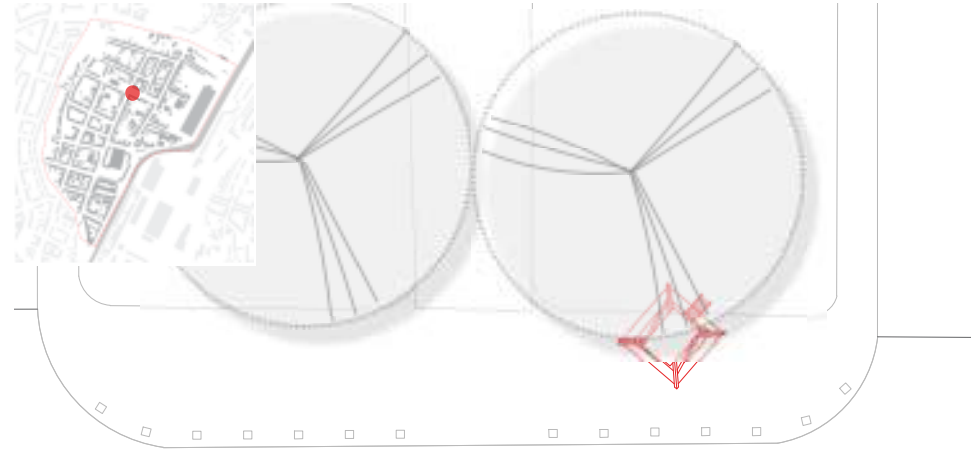
POTKÁME SE U POSEDU

Ve středu náměstí Republiky jsou situovány dva posedy. Střed lineárního náměstí je strategickým bodem, ze kterého lze přehlednout dění ve všech směrech - pozorovatel vidí do všech ulic okolo a má přehled o obou částech náměstí a ohledně dění u kostela. Toto přirozené setkávací a pobytové místo je podtrženo umístěním dvou navzájem komunikujících posedů. Tradiční význam posedu je přenesen ve význam pozorovatelný. Ten kdo je na posedu, má pocit bezpečí a intimity a může pozorovat okolní dění, každodenní ruch, setkávající se návštěvníky, či rodiny chystající se na bohoslužbu. Pasivní interakce ve formě pozorování ostatních lidí je přirozenou vlastností člověka a má pozitivní vliv na mentální zdraví. Pasivní interakce a náhodná setkání mají pro spokojený život podobnou důležitost, jako rodinné vztahy.

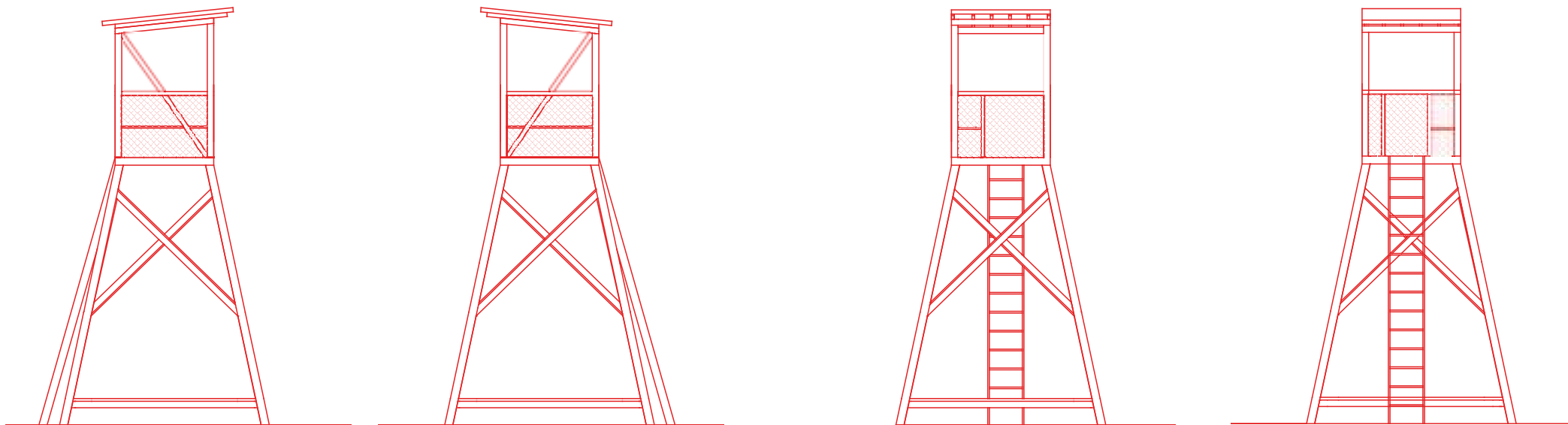
Návrh pracuje s nostalgií a s přirozenou lidskou hravostí. Lidé se cítí dobře na místech, která jim připomínají minulé zkušenosti, která jsou jim povědomá, ať už podobné místo zažili na vlastní kůži, či jen zprostředkovaně například z knih nebo médií. Proto velké množství lidí preferuje historizující slohy před minimalismem. Posed je archetypálním prvkem, zasazeným do nového kontextu, který každý dobře zná.

Posedy dodávají místu identitu a vytváří přirozené setkávací místo, aneb: *"Potkáme se ve tři u posedu"*. Posedy tak i tímto generují větší množství návštěvníků místa a oživují tím prostor. Posed je navržen jako jednoduchá dřevěná konstrukce, inspirovaná tradičními posedy. Tzv. kazaletna posedu je vybavena lavicí a zábradlí je navrženo ze světlé ocelové síťoviny, pro dosažení maximální transparentnosti. Transparentnost zábradlí umožňuje vizuální komunikaci mezi posedem a jeho okolím a nabízí i dětem možnost bezpečně si užívat výhledu. Ztuzení v základně posedu je řešeno jako lavice a doplňuje tak přirozenou možnost sezení, v podobě sloupků okraňujících komunikaci.





PŮDORYS M 1:200

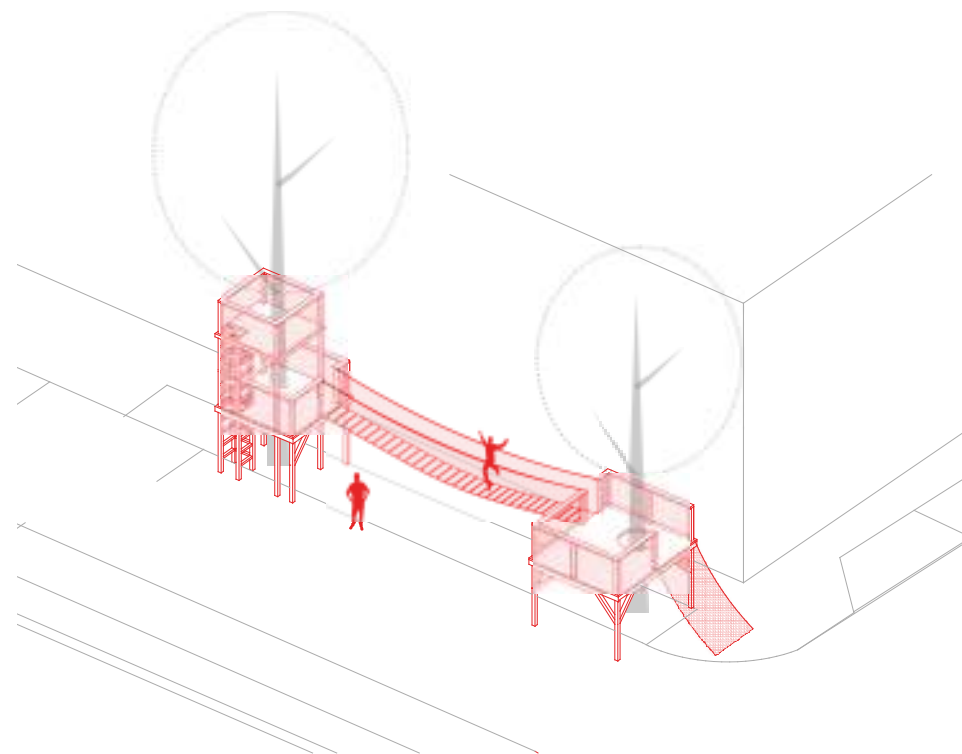


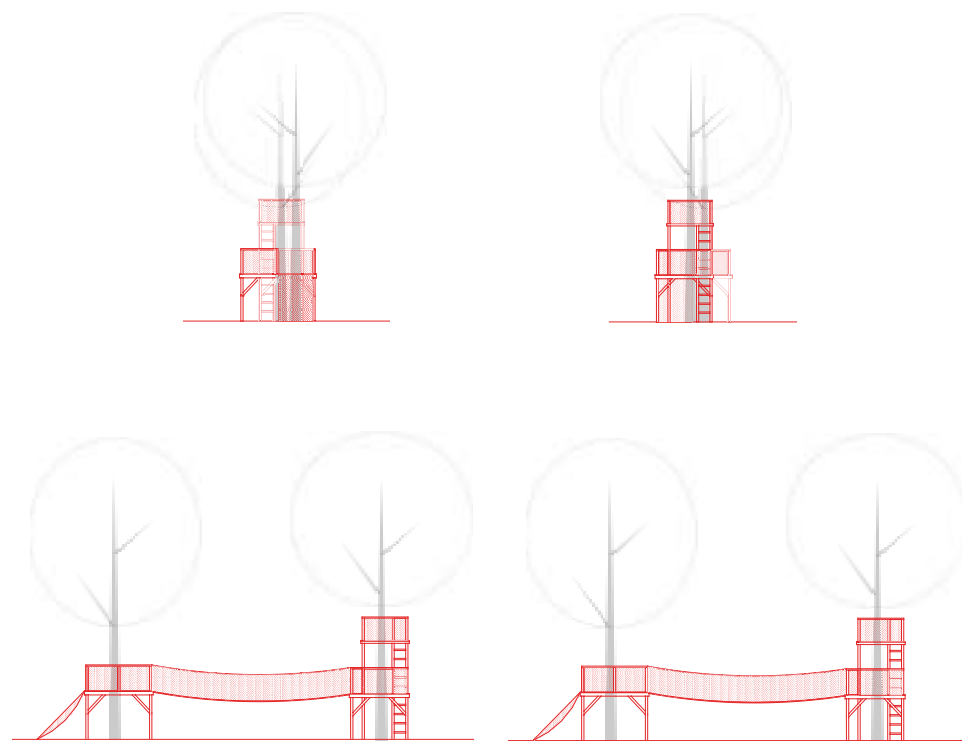
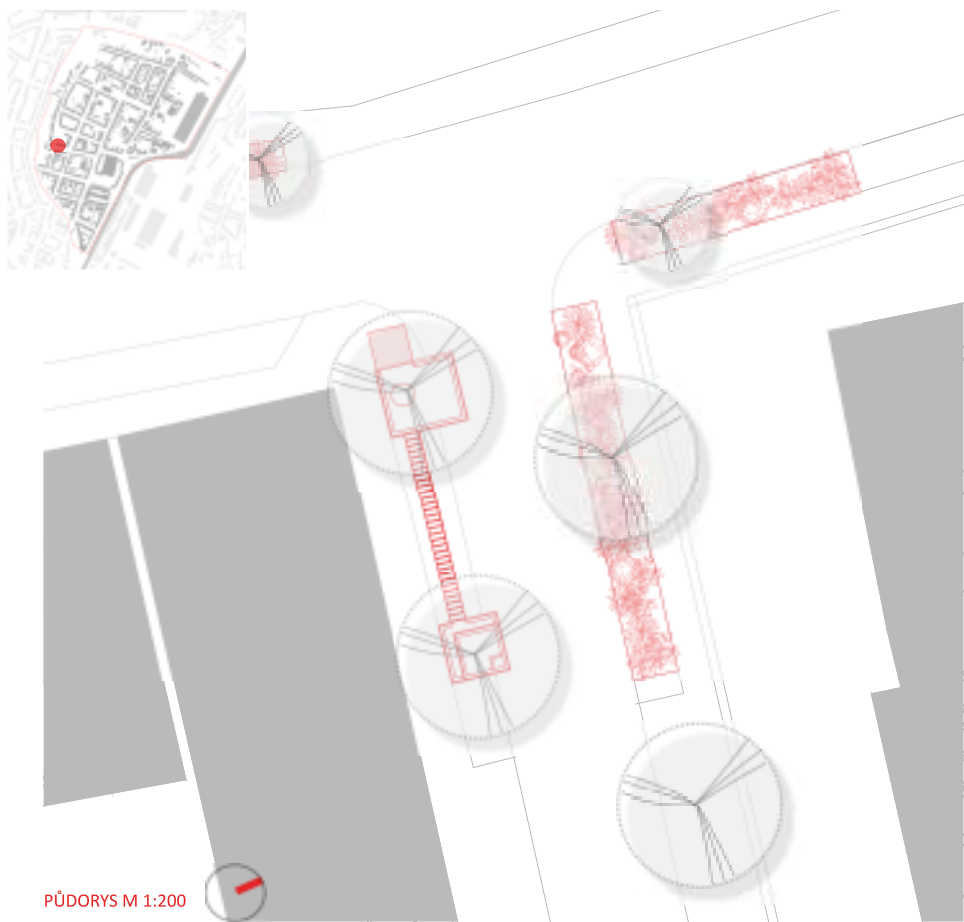
POHLED M 1:50

V KORUNÁCH STROMŮ

Ulice Jilemnického se jako jedinná pyšní krásnými a vzrostlými stromy. V korunách stromů je navržena dřevěná konstrukce, která využívá intimitu místa, kterou umocňuje umístění v klidné ulici mezi boční fasádou střední školy a nevyužívané budovy. Atmosféra místa vybízí k dětským hrám, k pozorování noční oblohy, či k večerním schůzkám. Interpretace objektu záleží na každém uživateli.

Objekt je navržen jako dřevěná konstrukce o třech platformách, objímajících dva vzrostlé stromy ve dvou výškových úrovních. První dvě platformy jsou dosažitelné čtyřstěnným žebříkem, který zajišťuje bezpečné užívání i pro děti. Třetí platforma je propojena se zemí síťovinou po které lze vyšplhat nahoru. Mezi sebou jsou platformy propojeny provazovým mostkem.



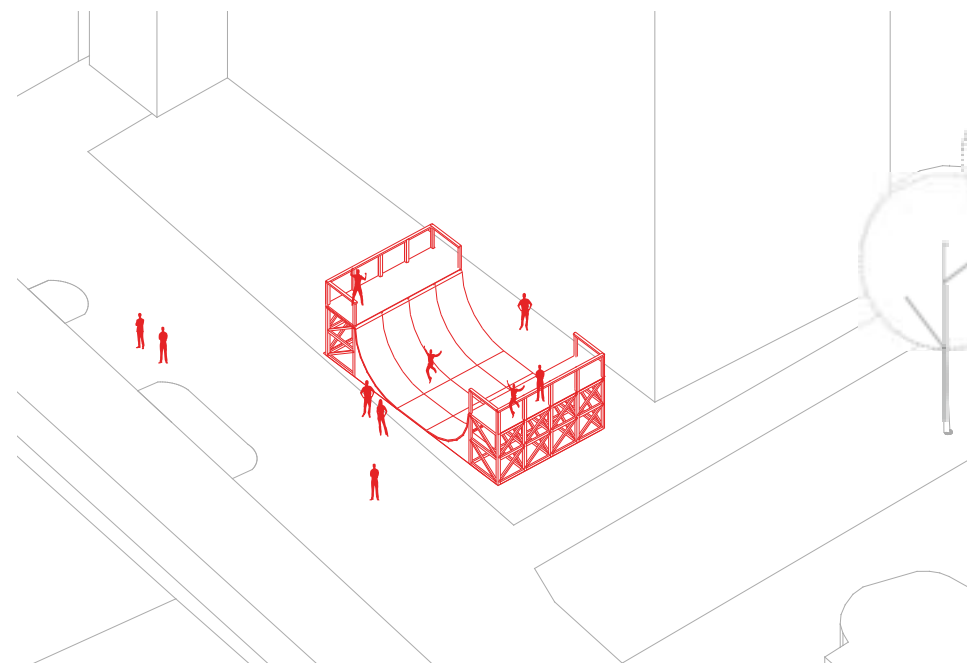


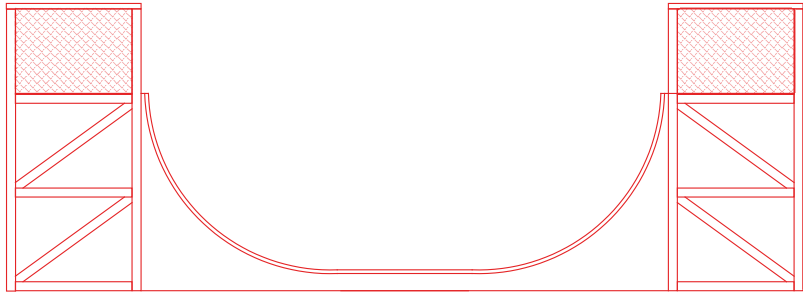
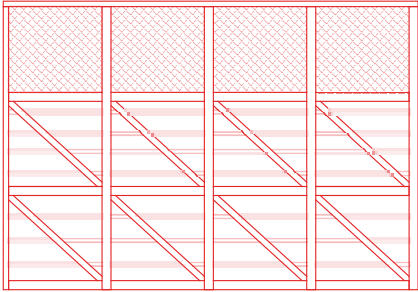
POHLEDY M 1:200

V ZDRAVÉM TĚLE ZDRAVÝ DUCH

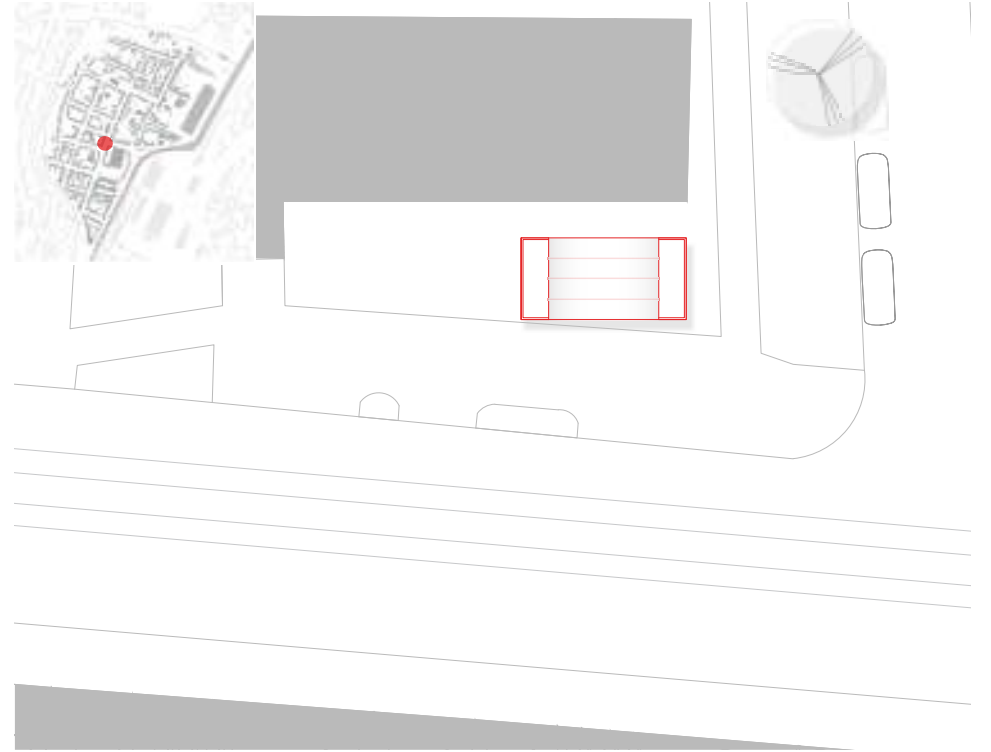
K poměrně rušné ulici Nováčkova je ke slepé fasádě u zastávky MHD umístěna U-rampa, která nabízí různorodé využití. Nabízí možnost sportovního využití, které v oblasti chybí, ale její využití naleznou nejen skateboardisté. Návrh je inspirován vzpomínkou ze střední školy, u které stávala plechová U-rampa, která fungovala jako přirozený společenský prostor. Rampa je výrazným, zapamatovatelným a dominantním prvkem. Její konstrukce umožňuje sezení na základně, sezení na vrcholu, spouštění se z vrcholu, klouzání se, běhání atp. Podpěrná konstrukce umožňuje šplhání ze všech stran a prolézání skrz naskrz. Místo může sloužit pro sportovní využití, pro zkrácení čekání na zastávce městské hromadné dopravy, pro setkávání, či trávení volného času. U-rampu lze využít i při zvláštních příležitostech, pro konání různých akcí, jako například tribuna, letní kino, atp.

Konstrukce je řešena z dřevěných latí, ukotvených ve vertikálních překližkových deskách s dřevovláknitou krytinou desky.





POHLEDY M 1:50



SITUACE M 1:250

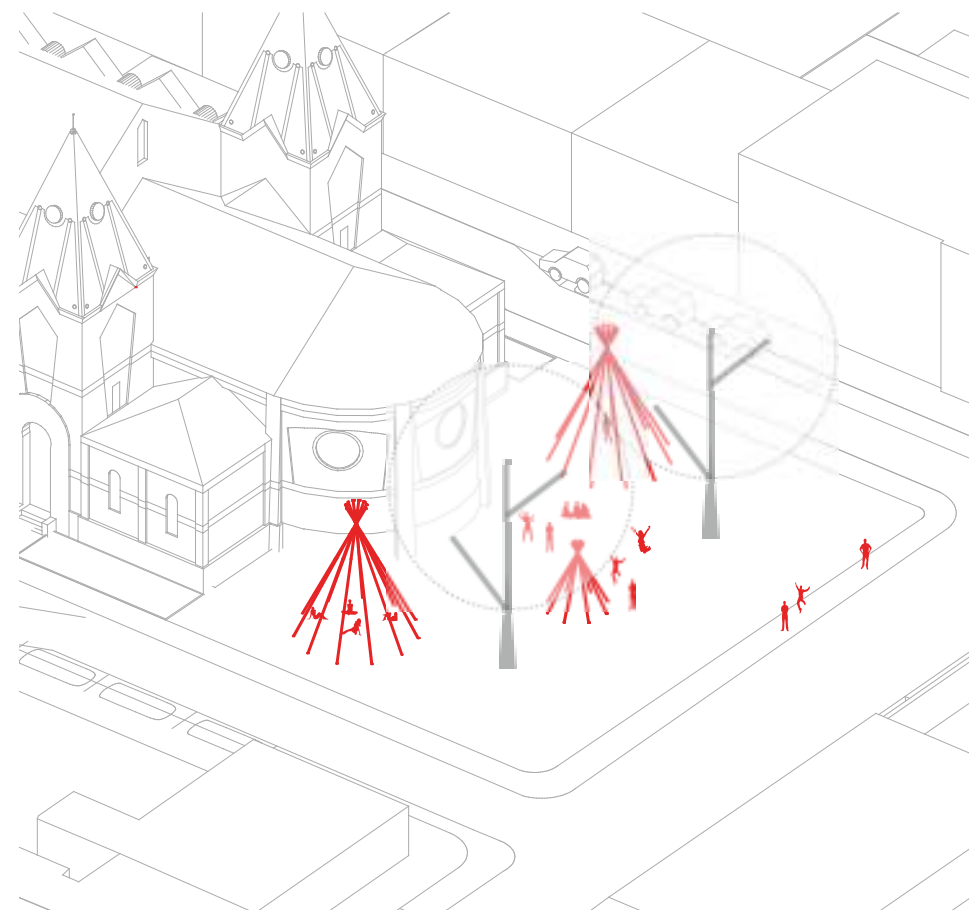


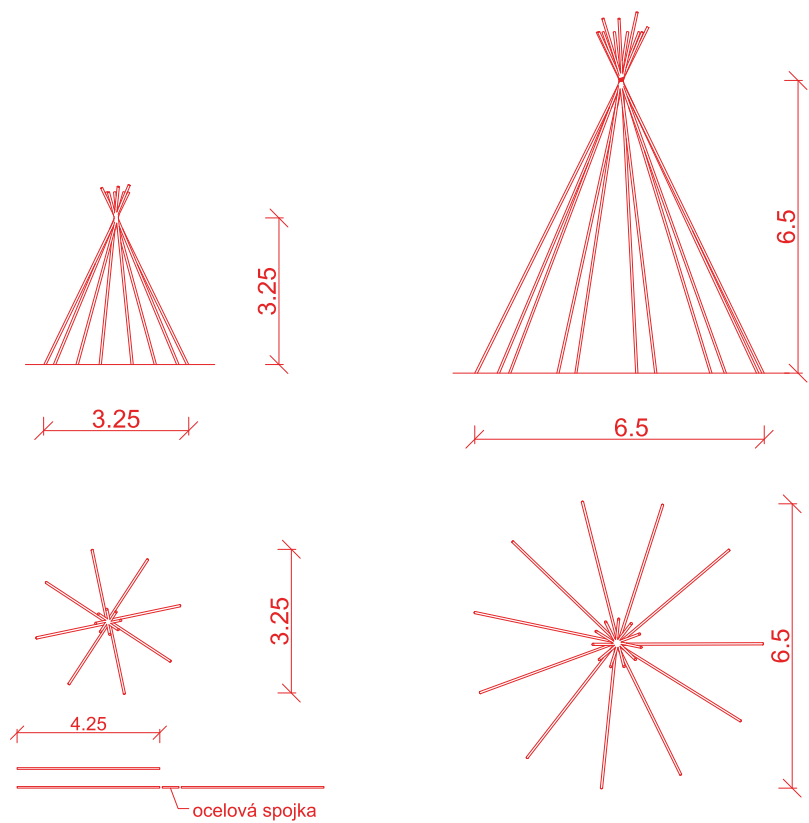
PIKNIKOVÁ LOUKA

V prostoru za kostelem Nejsvětějšího srdce Páně je navržena pikniková louka. V současnosti se zde nachází nevyužívaná zelená plocha se dvěma vzrostlými stromy. Architektura kostela vytváří v místě příjemnou atmosféru, která však dnes, v prostoru obklopeném auty, není naplno využívána.

Do prostoru jsou umístěny tři dřevěné teepee. Teepee jsou navrženy jako jednoduché tradiční konstrukce bez pláště, které vytvářejí prostor bez pevné fyzické hranice. Konstrukce naznačuje možnost využití louky a nabádá k usednutí, setkávání a relaxaci. Teepee fungují na základě Gehlem zkoumaných principů. Lidé neradi tráví čas volně v prostoru, ale vždy se uchylují ke stěnám, okrajům, sloupkům atp. Pro člověka je přirozená touha pocitu bezpečí, který je podpořen, když máme v prostoru nějakou oporu. Teepee vytváří v prázdném prostoru, který už v současnosti má atmosféru, právě tuto oporu a vybízí obyvatele k užívání místa. Louka může sloužit k piknikům, relaxaci, slunění se, dětem i dospělým. Může sloužit přilehlé kavárně, kostelu i faře. Interpretace teepee opět záleží na jejich uživateli a na komunitě. U podobných intervencí je vždy zajímavé sledovat, jak je komunita přijala a jak je využívá. Najdou-li si lidé k objektu vztah, pak může začít ožít vlastní životem. Holá dřevěná konstrukce může být ověšena světylky, propletená látkami, nebo i popínána rostlinami.

Teepee jsou řešena dle tradičních principů. Navrženy jsou dvě velikosti. Velké, sněmovní teepee, o výšce 6,5 m a malé, o výšce 3,25 m. Každé teepee je složeno z dřevěných tyčí o průměru přibližně 50 mm a o délce 4,25 m. Pro vysoké teepee jsou využity vždy dvě tyče, spojené ocelovou spojkou.



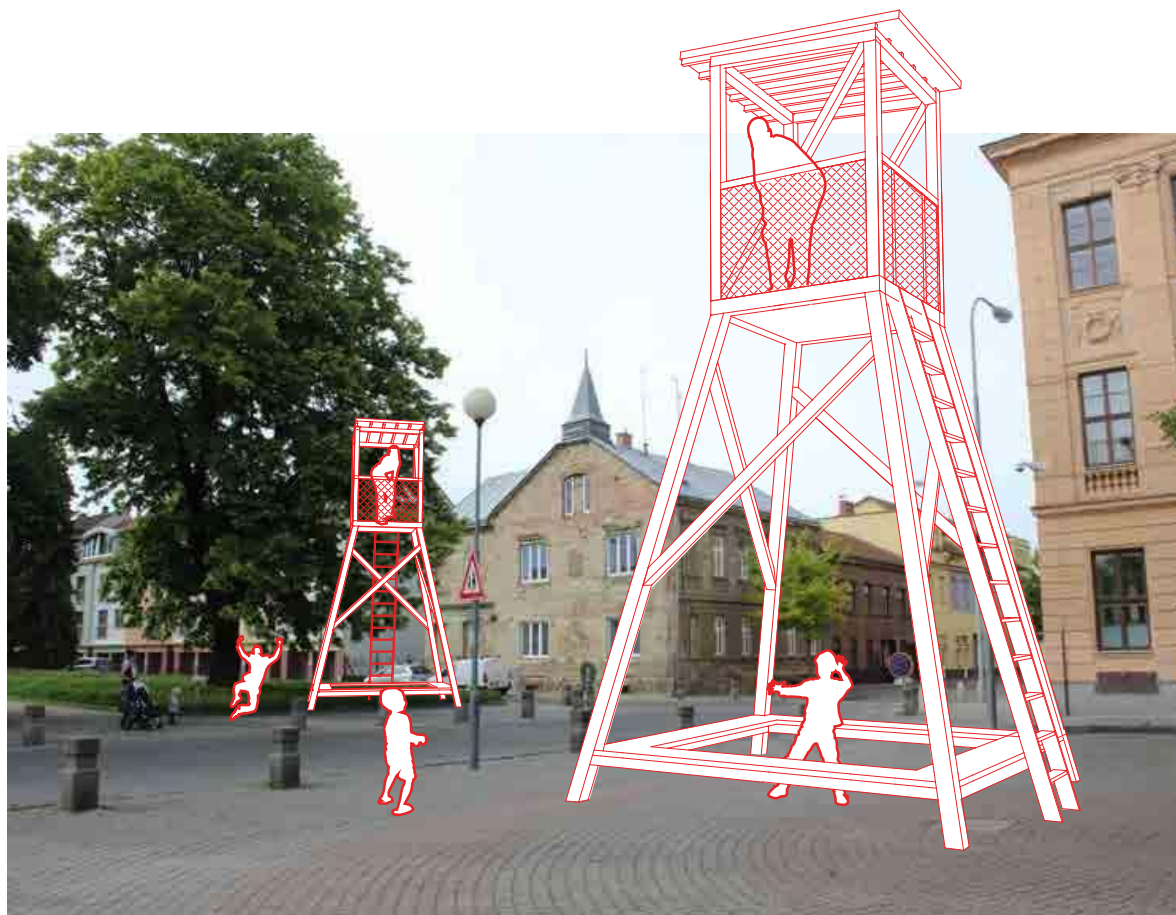


PŮDORYS M 1:200











ZDROJE

- 1) KAŇOKOVÁ, Veronika. Přírodní zahrad. Brno, 2016. Bakalářská. Mendelova univerzita. Vedoucí práce Ing. Přemysl Krejčířík, Ph.D.
- 2) The Butterfly Site [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.thebutterflysite.com/>
- 3) Koláčkova galerie motýlů [online]. 2004 [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <http://motyli.kolas.cz/>
- 4) OFTRING, Bärbel. Zahrada pro zvířecí návštěvníky: ptáci, včely, motýli a mnoho dalších. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4801-6.
- 5) Parker Colorado: Parks and Recreation [online]. [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://parkerrec.com/>
- 6) HEČKOVÁ, Petra. Fyzikální a hydraulické vlastnosti technogenní půdy pro dešťové zahrady. Praha, 2018. Diplomová práce. České Vysoké Učení Technické, Fakulta stavební. Vedoucí práce Doc. Ing. Michal Sněhota, Ph.D.
- 7) MASLOW, Abraham Harold. A Theory of Human Motivation. Hawtorne: Bn publishing, 2017. ISBN 9781684113170.
- 8) ARISTOTELÉS. Etika Níkomachova. 3., nezměn. vyd. Přeložil Antonín KRÍŽ. Praha: Rezek, 2009. ISBN 978-80-86027-29-6.
- 9) MONTGOMERY, Charles. Happy City: Transforming Our Lives Through Urban Design. NY: Farrar, Straus and Giroux, 2013. ISBN 9781429969536.
- 10) RYFF, Carol. Happiness Is Everything, or Is It?: Explorations on The Meaning of Psychological Well-being. Journal of Personality and Social Psychology. 1989, 57(6), 1069 - 1081.